



IZVEŠTAJ O UPRAVLJANJU KOMUNALNIM OTPADOM NA KOSOVU

2023-2024

Priština, 2025



Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada – Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure



AGJENCIA PËR MBROJTJEN E MJEDISIT TË KOSOVËS
KOSOVSKA AGENCIJA ZA ZAŠTITU SREDINE
KOSOVO ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

IZVEŠTAJ
O UPRAVLJANJU KOMUNALNIM OTPADOM NA KOSOVU

2023 - 2024

Priština, 2025

**SADRŽAJ**

SKRAĆENICE	1
SPISAK TABELA, SLIKA I MAPA	2
1. UVOD.....	3
1.1. Svrha izveštaja	3
1.2. Oblast izveštaja	5
1.3. Metodologija prikupljanja podataka	5
2. PRAVNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM NA KOSOVU	6
3. UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM NA KOSOVU.....	7
3.1. Sadašnje stanje	7
3.2. Proizvodnja komunalnog otpada.....	9
3.3. Deponovanje komunalnog otpada.....	13
3.4. Pokrivenost uslugama prikupljanja komunalnog otpada	16
3.5. Fakturisanje i naplata	16
3.6. Divlje deponije	21
3.7. Odvajanje otpada na izvoru -Reciklaža	29
3.8. Bolnički otpad	31
3.9. Uvoz i izvoz plastičnih kesa i vreća, kao i otpada.....	33
3.10. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za upravljanje otpadom	37
NALAZI IZVEŠTAJA.....	42
PREPORUKE.....	43
REFERENCE	45
ANEKSI.....	47

**SKRAĆENICE**

MŽSPPI	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture
AZŽSKK	Agencija za zaštitu životne sredine Kosova
EU	Evropska unija
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit Nemačka agencija za međunarodnu saradnju
JICA	Japanska agencija za međunarodnu saradnju
AU	Administrativna uputstva
AKO	Asocijacija Kosovskih opština
KO	Komunalni otpad
KaO	Kabasti otpad
I & R	Izgradnja & rušenje
KoO	Komercijalni otpad
ZO	Zakon o otpadu
OPUO	Opštinski plan za upravljanje otpadom
URKUO	Udruženje regionalnih kompanija za upravljanje otpadom
PUO	Plan upravljanja otpadom
OUUO	Opštinska Uredba za upravljanje otpadom
RD	Regionalna deponija
RPO	Regionalno preduzeće za otpad
PK	Privatna kompanija
ASK	Agencija za statistiku Kosova
SUO	Strategija upravljanja otpadom
KUDK	Kompanija za upravljanje deponijama na Kosovu
UO	Upravljanje otpadom



Spisak tabela, slika i mapa

Tabela 1.	Količina generisanih i prikupljenih KO (2023 & 2024)
Tabela 2.	Količina deponovanih KO /izraženih u tonama
Tabela 3.	Pokrivenost uslugama prikupljanja KO, (2023 & 2024)
Tabela 4.	Fakturisanje i naplata za uslugu prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024)
Tabela 5.	Stopa (%) naplate za usluge prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024)
Tabela 6.	Broj divljih deponija tokom godina po regionima
Tabela 7.	Divlje deponije po sastavu
Tabela 8.	Tretirani otpad (tona) po vrstama za 2023, (ASK)
Tabela 9.	Količina sterilisanog bolničkog otpada u 8 regionalnih bolničkih centara
Tabela 10.	Proizvodnja plastičnih kesa od strane nekoliko lokalnih kompanija 2024.
Tabela 11.	Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za upravljanje KO, (2023. i 2024.)
Slika 1.	Proizvodnja KO po regionima i na nivou zemlje izražena u kg/stanovniku/godini, (2023 & 2024);
Slika 2.	Trend odlaganja KO;
Slika 3.	<i>Pokrivenost uslugama prikupljanja i transporta KO</i> za porodične ekonomije po opštinama, (2020 & 2021);
Slika 4.	Pokrivenost uslugama prikupljanja i transporta KO za porodične ekonomije, (2023 & 2024);
Slika 5.	Stopa naplate za usluge prikupljanja i transporta KO, po regionima i na nivou zemlje, (2023 & 2024);
Slika 6.	Naplata za uslugu prikupljanja i transporta KO po opštinama, (2023 & 2024);
Slika 7.	Broj divljih deponija po regionima i na nivou zemlje;
Slika 8.	Divlje deponije prema sastavu na nivou zemlje (%);
Slika 9.	Stopa (%) završetka potrebnih procesa na nivou zemlje, (2023 & 2024);
Mapa 1.	Proizvodnja KO u opštinama izražena u kg/stanovniku/godini (2023 & 2024);
Mapa 2.	Prostorni opseg sanitarnih deponija i količina deponovanog KO (2023 & 2024)
Mapa 3.	Stepen pokrivenosti uslugom prikupljanja i transporta KO po opštinama, (2023 & 2024);
Mapa 4.	Stopa naplate za usluge prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024);
Mapa 4.	Divlje deponije po opštinama, (2023 & 2024).



1. UVOD

1.1. Svrha izveštaja

Na osnovu odredbi Zakona br. 03/L-025 o zaštiti životne sredine, tačnije člana 60, Agencija za zaštitu životne sredine Kosova (AZŽSK) ima ključne i detaljne odgovornosti u oblasti praćenja, procene i izveštavanja o životnoj sredini na nacionalnom nivou. U potpunom skladu sa Zakonom br. 04/L-060 o otpadu i naknadnim amandmanima na Zakon br. 08/L-071 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-060 o otpadu, Agencija za zaštitu životne sredine Kosova (AZŽSK) ima odgovornost za pripremu i objavljivanje izveštaja o stanju otpada na Kosovu, koji treba sveobuhvatno da odražava trenutnu situaciju, izazove i ciljeve za poboljšanje stanja životne sredine, pružajući čvrstu informativnu bazu za donosiocje odluka i javnost.

Ove zakonske odredbe naglašavaju važnost uloge AZŽSK kao glavne institucije odgovorne za finansiranje i koordinaciju sistematskog praćenja životne sredine, kao i za stvaranje pouzdane baze podataka i analize koja pomaže u vođenju javnih politika i postizanju ciljeva održivosti životne sredine u Republici Kosovo.

AZŽSK je pripremio izveštaj o stanju i upravljanju komunalnim otpadom na Kosovu za 2023-2024. godinu. Ovaj izveštaj odražava sveobuhvatnu bazu podataka o upravljanju komunalnim otpadom na Kosovu. Izveštaj odražava trenutno stanje upravljanja otpadom, glavne izazove, kao i mere koje preporučuju nadležne institucije i vlasti za poboljšanje ekološke situacije u ovoj oblasti. Ova odgovornost obuhvata prikupljanje, analizu i prezentaciju relevantnih podataka u vezi sa upravljanjem otpadom na nacionalnom nivou, uključujući aspekte sakupljanja, stvaranja, tretmana, reciklaže i odlaganja otpada.

Ovaj izveštaj je od posebnog značaja za praćenje sprovođenja politika i zakona o zaštiti životne sredine i za pružanje pouzdanih i transparentnih informacija zainteresovanim stranama, uključujući državne institucije, naučnu zajednicu i javnost. AZŽSK preuzima ovu ulogu kao deo svog zakonskog mandata da obezbedi najbolje načine upravljanja otpadom i doprinese poboljšanju kvaliteta životne sredine u Republici Kosovo, u skladu sa međunarodnim standardima i najboljim praksama ekološke održivosti.

Jedan od ciljeva ovog izveštaja je da podaci i nalazi predstavljeni u ovom izveštaju budu korišćeni od strane kreatora politika kako na centralnom tako i na lokalnom nivou, kako bi politike upravljanja komunalnim otpadom bile pravilno planirane i usmerene.

Nakon usvajanja Strategije za integrisano upravljanje otpadom na Kosovu (2024-2035) i Akcionog plana (2024-2026); planiran je novi i vizionarskiji pristup sa strateškim ciljevima, koji će igrati važnu ulogu i u pogledu ekonomskog poboljšanja i životnog standarda.

Ovi ciljevi su planirani da razviju i poboljšaju integrisane usluge i infrastrukturu upravljanja otpadom, rastu i unaprede sektor reciklaže otpada, povećaju odgovornost i kontrolu sprovođenja zakona i promovišu najbolje prakse upravljanja otpadom, posebno davanjem jačeg fokusa cirkularnoj ekonomiji.

U međuvremenu, na lokalnom nivou vlasti, opštine su takođe intenzivirale svoje napore da poboljšaju situaciju u ovom segmentu vlasti, gde se upravljanje otpadom sada smatra jednim od prioriteta u njihovom planiranju razvoja.



Većina opština je pregledala i odobrila planove upravljanja opštinskim otpadom, izdvojila posebne budžete za upravljanje otpadom, preduzela direktne aktivnosti na čišćenju divljih deponija, aktivnosti na promociji ekoloških vrednosti, aktivno učestvovala u raznim ekološkim projektima, sarađivala sa donatorima itd.

Takođe, iz godine u godinu, primećen je značajan napredak u pružanju usluga upravljanja otpadom građanima i drugim klijentima, kao i veća spremnost opština da preduzmu akcije i sprovedu projekte sa ciljem poboljšanja stanja u ovom sektoru. Očekujemo pozitivan razvoj događaja u oblasti upravljanja otpadom u narednim godinama, jer su donatori poput EU, GIZ-a, JICA-e itd. dali pozitivne signale kontinuirane podrške kroz investicije u oblasti upravljanja otpadom. Ove investicije će biti direktne prirode, ali i kroz izgradnju stručnih kapaciteta kroz obuku, razvoj istraživanja i druge aspekte tehničke podrške.

Međutim, investicije u velike projekte zahtevaju sveobuhvatnu analizu i trebalo bi da se zasnivaju na dokumentima kao što su Strategija za integrisano upravljanje otpadom na Kosovu i Akcioni plan 2024-2026, ali i na pristupu i trendovima koji se trenutno razvijaju u EU.

Naglašavamo da u ovom izveštaju odražavamo stvarnu situaciju sa kojom se Kosovo i njegove opštine suočavaju u pogledu upravljanja komunalnim otpadom. U određenim okolnostima, neke opštine su u boljem položaju u tom pogledu, dok se druge suočavaju sa poteškoćama, izazovima i nedostatkom pravilnog planiranja.

Da bi se odrazio napredak u ovom sektoru, korišćena je metodologija poređenja podataka sa prethodnim godinama. Ova metodologija omogućava procenu razvoja i poboljšanja u upravljanju otpadom na lokalnom i nacionalnom nivou, ističući izazove i tačke koje zahtevaju dalje poboljšanje.



1.2. Oblast delovanja izveštaja

Izveštaj odražava ispunjenost zahteva zakonodavstva o zaštiti životne sredine i dokumenata o planiranju upravljanja komunalnim otpadom. Predstavljeni su podaci o stanju komunalnog otpada generisanog na nacionalnom nivou, uključujući: kućni otpad i komercijalni otpad (KoO).

Izveštaj predstavlja trenutni pregled stanja upravljanja komunalnim otpadom, uključujući:

- Sprovođenje zakona;
- Pokrivenost uslugama sakupljanja i transporta otpada;
- Fakturisanje i naplata;
- Registracija divljih deponija (malih, srednjih i velikih);
- Količina komunalnog otpada koji su sakupile i proizvele opštine;
- Količina otpada odloženog na deponije;
- Podaci o opštinskim inicijativama za separaciju otpada na izvoru;
- Upravljanje posebnim otpadom (bolnički);
- Cirkularna ekonomija.

1.3. Metodologija prikupljanja podataka

Izveštavanje o podacima je vršeno putem veb aplikacije, gde su prijavljeni podaci za dve godine, 2023-2024. Provera autentičnosti prijavljenih podataka je vršena kroz razmenu dodatnih podataka i drugih relevantnih dokumenata koji su dobijeni kroz saradnju sa opštinama i RPO, ali i kroz poređenje sa bazom podataka prethodnih godina, koju je AZŽSK već izgradila.

Ovaj izveštaj predstavlja podatke koje su pružile kosovske opštine, regionalne i lokalne licencirane kompanije koje se bave sakupljanjem i transportom komunalnog otpada (KO), kompanija za upravljanje deponijama (KUDK) i Agencija za statistiku Kosova (ASK), koje su podnele izveštaje Agenciji za zaštitu životne sredine Kosova (AZŽSK) za 2023. i 2024. godinu. Ovi podaci uključuju informacije vezane za upravljanje otpadom, usklađenost sa zakonskim zahtevima, situaciju sa ilegalnim deponijama, stope naplate i obračuna usluga, kao i napredak različitih procesa u ovom sektoru, pružajući potpun pregled stanja i razvoja upravljanja otpadom na lokalnom i nacionalnom nivou.

Izveštaj je izrađen na osnovu podataka izjavljenih od:

- Opština, preko opštinskih službenika, odgovorne za upravljanje otpadom;
- Operatera za sakupljanje i transport otpada (RPO, opštinske jedinice, itd.);
- Kompanija za upravljanje deponijama (KUDK, RPO, itd.).
- Podataka iz ASK, kao i;
- Ostali dodatni podaci tokom procesa procene i verifikacije.



2. PRAVNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM KOSOVA

Upravljanje otpadom na Kosovu je definisano i regulisano Zakonom br. 04/L-060 o otpadu, odnosno sa Zakonom br. 08/L-071 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-060 o otpadu.

Glavna svrha ovog zakona je sprečavanje i značajno smanjenje stvaranja otpada, promocija ponovne upotrebe upotrebljivih komponenti i promocija održivog razvoja kroz zaštitu i očuvanje prirodnih resursa. Zakon takođe ima za cilj da spreči negativne uticaje otpada na životnu sredinu i javno zdravlje, osiguravanjem konačnog odlaganja otpada na ekološki prihvatljiv i održiv način.

Na osnovu ovog zakona usvojen je i niz administrativnih uputstava. Administrativna uputstva koja se direktno odnose na regulisanje upravljanja komunalnim otpadom su:

- Administrativno uputstvo (VRK) br. 08/2017 o upravljanju deponijama otpada;
- Administrativno uputstvo (MŽSPPI) br. 03/2024 o kriterijumima za izbor lokacija deponija i tehničkih uslova prema njihovoj nameni;
- Administrativno uputstvo (VRK) br. 04/2025 o izmeni i dopuni Administrativnog uputstva (VRK) br. 07/2023 o ambalaži i ambalažnom otpadu,
- Administrativno uputstvo (MŽSPPI) br. 20/2014 o upravljanju biorazgradivim otpadom;
- Administrativno uputstvo br. 13/2013 o državnom katalogu otpada, itd.

Planiranje i upravljanje otpadom je takođe regulisano strateškim dokumentima kao što su:

- Strategija za integrisano upravljanje otpadom na Kosovu (2024-2035) i Akcioni plan (2024-2026);
- Planovi upravljanja komunalnim otpadom;
- Propisi o upravljanju komunalnim otpadom.
- Planovi upravljanja otpadom od strane vlasnika otpada;
- Planovi upravljanja otpadom od strane licenciranih lica, itd.



3. UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM KOSOVA

3.1 Sadašnje stanje

AZŽSK sprovodi redovan terenski monitoring kako bi procenio stanje životne sredine, a takođe prikuplja podatke od različitih zainteresovanih strana kao što su opštine, licencirani operateri za upravljanje otpadom i KUDK. Obrađuje i procenjuje ove podatke i na osnovu njih procenjuje stanje sektora upravljanja otpadom.

Podaci prikupljeni iz izveštaja na veb aplikaciji AZŽSK od strane opština i licenciranih operatera obrađeni su i procenjeni na kvalitativan način, pokrivajući ceo ciklus upravljanja otpadom, od nastanka do konačnog tretmana. Na osnovu dobijenih rezultata, primećuje se poboljšanje ključnih indikatora u ovom sektoru.

Na osnovu trenda podataka sa nekim izuzecima, procenjuje se da postoji značajno poboljšanje relevantnih indikatora u upravljanju otpadom na opštem nivou.

- Ukupno sakupljanje otpada na nacionalnom nivou smanjeno je sa 471.278,00 tona u 2023. na 449.707,93 tone u 2024. godini (smanjenje od 21.570,07 tona), dok je stvaranje otpada po stanovniku značajno poraslo u većini opština sa 240,15 kg/stanovniku/godišnje na 293,60 kg/stanovniku/godišnje, – ovo ukazuje da je broj novih stanovnika (od poslednjeg popisa 2024. godine) manji od prethodne procene.
- U skoro svim opštinama primećen je značajan napredak u eliminaciji divljih deponija, primećen je porast broja malih deponija, dok su velike i srednje deponije smanjene na regionalnom nivou zemlje. Ovo pokazuje napredak ka fokusiranjem i kontrolisanjem upravljanju otpadom zahvaljujući preduzetim akcijama čišćenja, povećanju broja inspekcija, izricanju kazni za građane i operatere, kao i postavljanju znakova za podizanje svesti i informisanje kako bi se sprečilo bacanja otpada.
- Što se tiče nivoa pokrivenosti, uslugom sakupljanja otpada za porodična preduzeća na nacionalnom nivou, podaci pokazuju malu promenu, smanjenje od oko 2,7% u odnosu na prethodnu godinu. Ova promena, iako relativno mala, odražava izazove sa kojima se suočavaju sistemi upravljanja otpadom i trebalo bi je analizirati u odnosu na demografske promene, raspodelu stanovništva i operativne faktore na nacionalnom nivou.
- Finansijski pokazatelji fakturiranja i naplate za usluge domaćinstava u regionima pokazuju značajne promene u poređenju sa 2023. godinom. Na nivou zemlje, fakturisanje je poraslo sa oko 19 miliona evra na 20,2 miliona evra, dok je naplata poboljšala stopu sa 16,9 na 18,2 miliona evra. Na osnovu ovih podataka, trend rasta stope naplate za domaćinstva beleži poboljšanje za 2024. godinu u poređenju sa 2023. godinom u nekoliko ključnih regiona.
- Nivo usklađenosti sa zakonodavstvom u oblasti upravljanja otpadom dostigao je prosečnu stopu primene od 65-66%, ostajući isti u odnosu na prethodnu godinu.



- Za razliku od 2023. godine, kada je ukupna količina otpada deponovanog na sanitarnu deponiju iznosila 493.116,48 tona, u 2024. godini ova količina je smanjena na 468.111,50 tona. Ovo predstavlja smanjenje od otprilike 4,9%. Ovaj pozitivan trend pokazuje napore i rezultate u smanjenju otpada na sanitarnim deponijama

Na osnovu redovnog praćenja Agencije za zaštitu životne sredine Kosova (AZŽSK), procenjeno je da sanitarne deponije na Kosovu suočavaju sa nizom operativnih i ekoloških problema koji zahtevaju pažnju. Trenutno stanje ovih deponija je daleko od evropskih standarda u upravljanju otpadom. Najvažniji problemi uključuju: nedostatak sistema za tretman otpadnih voda, nedovoljnu ventilaciju gasova, nesvagdanji prekrivanje otpada, nedostatak sistema za razdvajanje otpada, požare, kao i nedostatak ograda i znakova upozorenja o opasnostima. U deponijama su takođe prisutni lutajući psi, insekti i neovlašćeni ljudi.

Što se tiče infrastrukture opština za upravljanje specifičnim vrstama otpada, kao što su životinjski, medicinski, građevinski i glomazni otpad, na osnovu prikupljenih izveštaja i analize PKMM-a, ocenjuje se da opštine imaju poteškoća u ovom pogledu. Takođe, u vezi sa inicijativama za razdvajanje otpada na izvoru, opštine nisu postigle značajan napredak.

Na centralnom nivou postoje inicijative za implementaciju projekata predviđenih strategijama i planovima delovanja, kao što su studije izvodljivosti za sanitarne deponije. Pored toga, u fazi je početna implementacija sistema za povrat depozita za flaše i limenke, sa ciljem podsticanja reciklaže i smanjenja plastičnog otpada. Prema zvaničnim podacima iz Carine Kosova, primećeno je smanjenje u uvozu i izvozu plastičnih kesa i vreća, što se može direktno povezati sa sprovođenjem Administrativne Uredbe (VRK) br. 04/2025 o ambalaži i ambalažnom otpadu. Mnoge kompanije su strogo primenile ovu preventivnu meru, dok su građani pokazali veću svest o korišćenju biorazgradivih kesa. Ipak, i dalje se Kosovo suočava sa nedostatkom pravih inicijativa, bilo na lokalnom ili nacionalnom nivou, za upravljanje otpadom u skladu sa cirkularnom ekonomijom. Opštine nisu stvorile uslove za razdvajanje otpada na izvoru, što je korak koji prethodi reciklaži otpada.

Neki privatni operateri sprovode aktivnosti sakupljanja klasifikovanog otpada, međutim, ovaj proces je uglavnom pokriven neformalnim sektorom, što praćenje čini nejasnim i teškim. Trebalo bi povećati saradnju i koordinaciju aktivnosti sa centralnim i međuopštinskim nivoom, kao i saradnju sa različitim donatorima kako bi se povećale investicije i sprovedli održivi projekti u upravljanju otpadom.

3.2 Generisanje komunalnog otpada

Nakon provere i analize prikupljenih podataka, pripremljeni su reprezentativni rezultati koji odražavaju nivo proizvodnje komunalnog otpada po opštinama i na nacionalnom nivou za 2023. i 2024. godinu. Međutim, treba napomenuti da na osnovu ovih podataka iz izveštaja nije moguće izvući diferenciranu sliku o količini otpada koji se proizvodi u ruralnim i gradskim područjima tokom ovih godina. Na osnovu podataka koje su dali izveštaji opština i operatera, prosečna količina proizvedenog otpada po stanovniku na nivou opština, regiona i na nacionalnom nivou može se izračunati iz ukupne količine proizvedenog otpada.

Uprkos činjenici da izveštavanje opština nije bilo kompletno, a neke od njih nisu dostavile podatke za relevantni izveštajni period, uprkos činjenici da izveštavanje opština nije bilo kompletno i da neke od njih nisu dostavile podatke za relevantni period izveštavanja, Agencija za zaštitu životne sredine Kosova (AZŽSK) je sprovedla pažljivu procenu primljenih podataka. Ova procena ima za cilj da pruži dosledniju i realniju sliku o količini komunalnog otpada koji se generiše na nacionalnom nivou.

Izveštaj o upravljanju komunalnim otpadom na Kosovu za 2023. i 2024. godinu pokazuje značajne promene u količini sakupljenog i proizvedenog otpada po glavi stanovnika u nekoliko opština. Na osnovu podataka, primećuje se da je ukupno sakupljanje otpada smanjeno sa 471.278,00 tona u 2023. godini na 449.707,93 tona u 2024. godini (smanjenje od 21.570,07 tona).

Uzimajući u obzir broj stanovnika kojima se pruža usluga, stopa stvaranja komunalnog otpada po glavi stanovnika na Kosovu za 2023. godinu izračunata je na 240,15 kg/stanovniku/godišnje ili 0,66 kg/stanovniku/dan. Za 2024. godinu ova stopa je povećana na 0,80 kg/stanovniku/dan, odnosno 293,60 kg/stanovniku/godišnje.

Vredi napomenuti da je za 2023. godinu procena stvaranja komunalnog otpada po glavi stanovnika dnevno i godišnje izvršena korišćenjem broja stanovnika prema popisu iz 2011. godine, dok je za 2024. godinu korišćen popis stanovništva iz 2024. godine, koji odražava najnovije demografske promene i očekuje se da će biti tačniji.

Ovo povećanje stope stvaranja otpada ukazuje na rastući trend u proizvodnji komunalnog otpada od strane stanovnika, što se ogleda u potrebi za efikasnijim i održivim upravljanjem i tretmanom otpada u zemlji.

Prilikom procene količine proizvedenog komunalnog otpada za 2023. godinu, treba uzeti u obzir da je moglo doći do nekih neizbežnih netačnosti. To je zato što su za ovu godinu korišćeni zvanični podaci agencije za statistiku Kosova (ASK), na osnovu popisa stanovništva iz 2011. godine.

U nekim opštinama, broj stanovnika prema zvaničnoj statistici ne odgovara stvarnom broju stanovnika koji koriste usluge sakupljanja otpada. Štaviše, neke opštine nisu podnele izveštaje za 2023. godinu, što dodaje neizvesnost ukupnoj proceni.

U međuvremenu, za 2024. godinu korišćeni su podaci iz poslednjeg popisa stanovništva, koji je sproveden tokom 2024. godine.¹ Ovaj popis pruža realniji i pouzdaniji pregled broja stanovnika i domaćinstava, značajno poboljšavajući tačnost indikatora otpada.

¹ Agencija za statistiku Kosova (ASK), *Popis stanovništva, domaćinstava i stanova na Kosovu 2024*



S druge strane, iako nedostaju podaci za opštine za 2024. godinu, korišćenje ovih novih podataka poboljšava kvalitet analiza i odražavanje nove demografske stvarnosti.

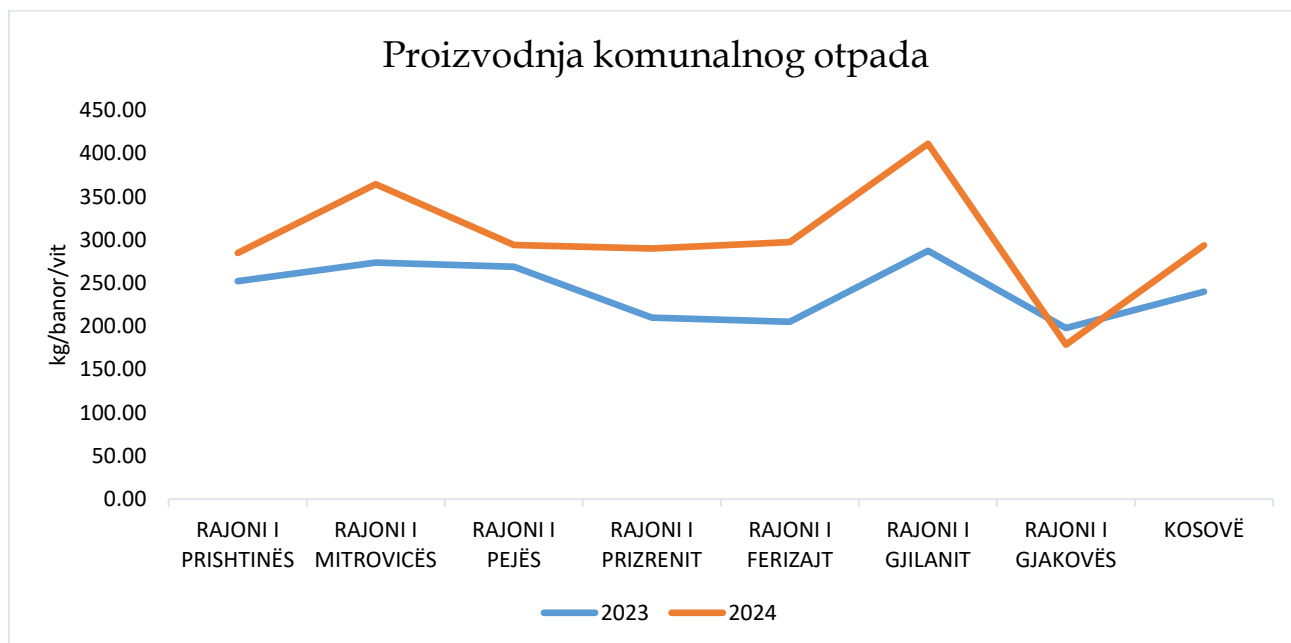
Stoga, promene između 2023. i 2024. godine treba uzeti u obzir, s obzirom na značajnu razliku u izvorima i kvalitetu korišćenih podataka.

Širom Kosova, prosečna proizvodnja otpada između 2023. i 2024. godine pokazuje povećanje od 53,45 kg/glavi stanovnika/godišnje. Ovo značajno povećanje može ukazivati na intenziviranje proizvodnje komunalnog otpada, što može biti posledica promena u ponašanju potrošača, kontinuirane urbanizacije i poboljšanja sistema za sakupljanje i prijavljivanje otpada na Kosovu.

Dakle, stvaranje komunalnog otpada se povećava u mnogim regionima Kosova, a to je važan pokazatelj efikasnijeg upravljanja otpadom i potrebe za boljim politikama reciklaže i tretmana otpada.

- Region Gnjilana i Mitrovice imaju jasan porast proizvedenog otpada po glavi stanovnika u 2024. godini u poređenju sa prethodnim godinama, sa 411,31 i 364,48 kg/glavi stanovnika/godišnje.
- Region Prištine takođe ima porast na 284,89 kg/glavi stanovnika/godišnje u 2024. godini sa 252,13 kg u 2023. godini, što je povećanje od 32,76 kg/glavi stanovnika/godišnje.
- Drugi regioni kao što su Peći, Prizrena, Uroševaca i Gnjilana takođe su imali veliki porast.
- Region Đakovice je zabeležio smanjenje od 19,09 kg/glavi stanovnika/godišnje, sa 197,91 na 178,82 u 2024. godini.

Na nacionalnom nivou, prosek je 293,60 kg/glavi stanovnika/godišnje u 2024. godini, što je povećanje u odnosu na 240,15 kg/glavi stanovnika/godišnje u 2023. godini.



Slika 1. Proizvodnja KO po regionima i na nivou zemlje izražena u kg/glavi stanovnika/godišnje, (2023 & 2024)

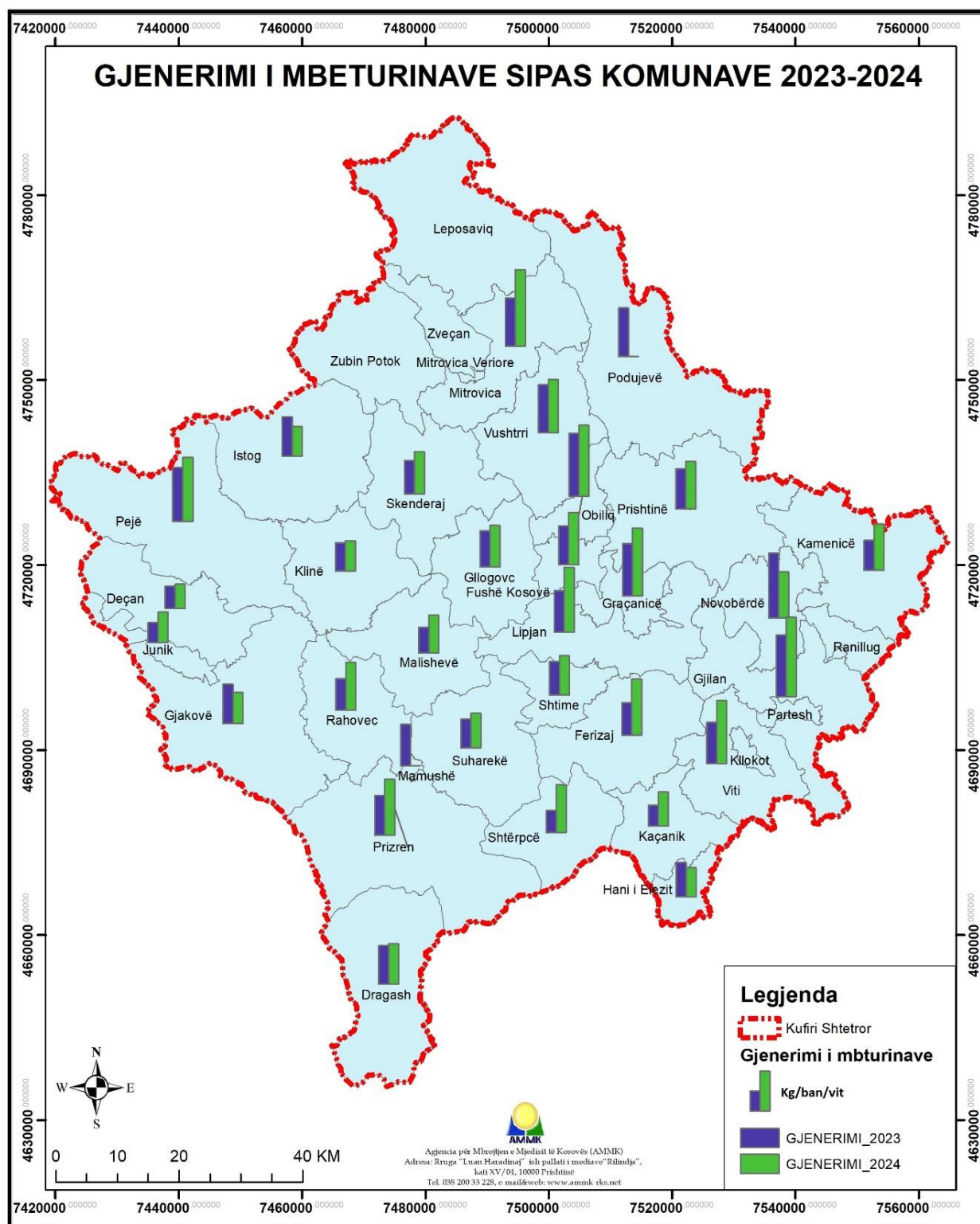
Detaljni podaci o količini sakupljenog i proizvedenog otpada dati su u Aneksima 1 i 2 izveštaja..

Tabela 1. Količina proizvedenog i sakupljenog KO 2023. i 2024. godine



<i>Prikupljanje i proizvodnja KO ²</i>						
<i>Region</i>	(2023)			(2024)		
	Sakupljeni mešani komunalni otpad (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/dan)	Sakupljeni mešani komunalni otpad (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/dan)
<i>R. Prištine</i>	160,996,000.00	252.13	0.69	139,818,000.00	284.89	0.78
<i>R. Mitrovice</i>	55,200,000.00	273.60	0.75	51,167,930.00	364.48	1.00
<i>R. Peći</i>	52,384,000.00	269.97	0.74	47,541,000.00	293.97	0.81
<i>R. Prizrena</i>	95,348,000.00	210.05	0.58	93,801,000.00	290.13	0.79
<i>R. Uroševca</i>	37,624,000.00	205.30	0.56	49,736,000.00	297.53	0.82
<i>R. Gnjilana</i>	39,033,000.00	287.39	0.79	41,103,000.00	411.31	1.13
<i>R. Đakovice</i>	30,693,000.00	197.91	0.54	26,541,000.00	178.82	0.49
Kosovo	471,278,000.00	240.15	0.66	449,707,930.00	293.60	0.80

² Proizvodnja se zasniva na količini sakupljenog čvrstog KO, nesabrani i kabasti otpad nisu uključeni u proračun.



Mapa 1. Proizvodnja komunalnog otpada izražena u kg/glavi stanovnika/godišnje (2023 & 2024)

3.3 Deponovanje komunalnog otpada

Prema izveštajima na onlajn veb aplikaciji AZŽSK, količine otpada deponovanih na 7 sanitarnih deponija na Kosovu tokom 2023. i 2024. godine su se promenile, povećavajući se u nekim regionima, a opadajući u drugima.

Stanje odlaganja otpada na sedam glavnih sanitarnih deponija u zemlji, koje prikazuje dinamiku i različite regionalne uticaje, grafički je prikazano na (Slici 2). U 2024. godini, količina ukupno deponovanog otpada na svim deponijama (kojima upravljaju KUDK i RPO) je smanjena u poređenju sa 2023. godinom, sa 493.116,48 tona u 2024. godini na 468.111,50.

Na deponijama kojima upravlja KUDK, količina odloženog otpada u 2024. godini iznosi 362.318,90 tona, što predstavlja smanjenje od 17.372,60 tona u poređenju sa 2023. godinom (379.691,50 tona).

Na deponijama kojima upravljaju RPO, takođe je primećen blagi pad sa 113.424,98 tona u 2023. godini na 105.792,60 tona u 2024. godini.

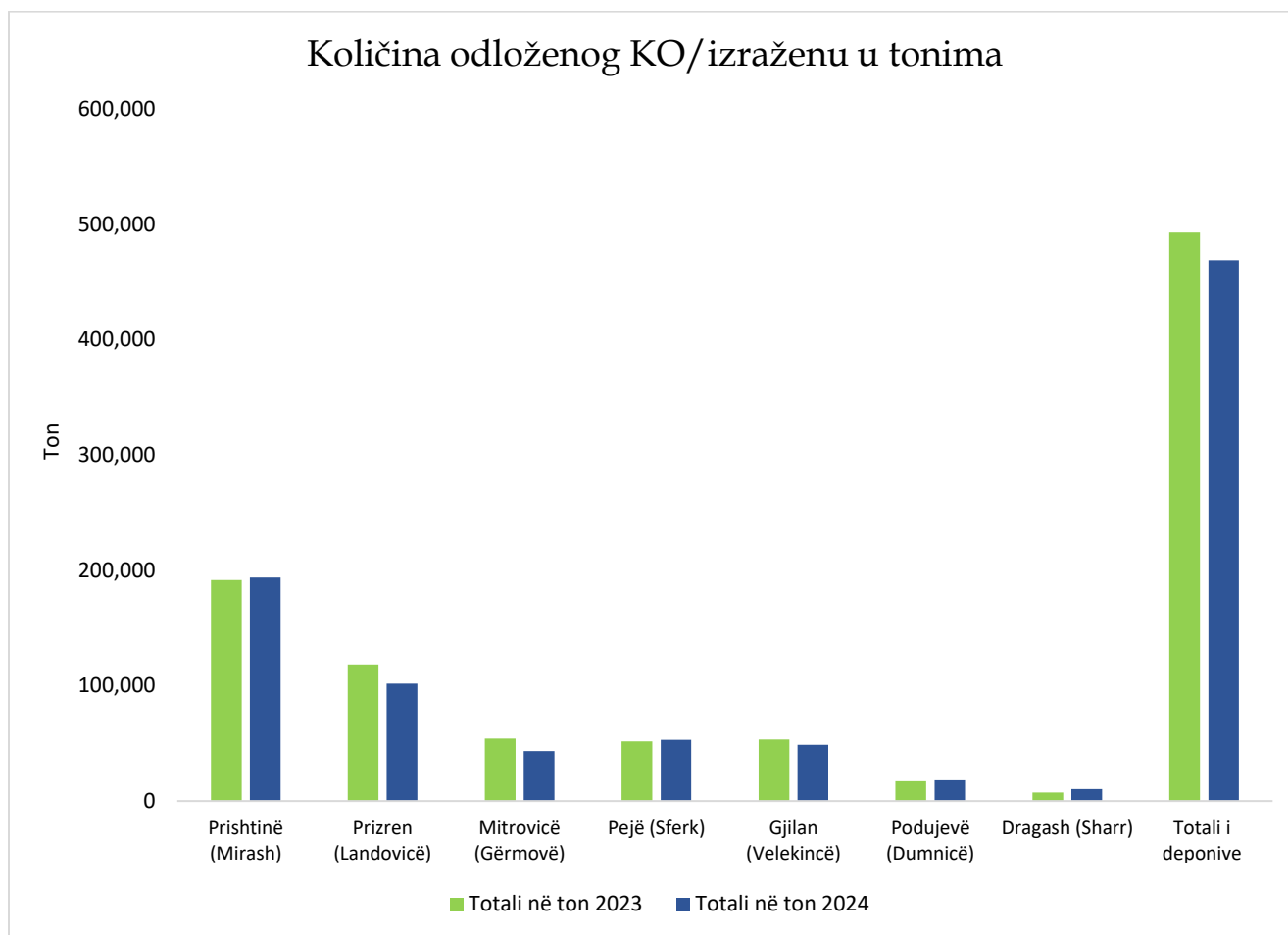
Na regionalnom nivou, nekoliko zemalja je prijavilo značajno smanjenje količine deponovanog otpada, uključujući Gnjilane i Prizren, dok su neke zemlje poput Prištine i Podujeva zabeležile mali porast. Ove promene mogu ukazivati na ukupno smanjenje količine deponovanog otpada, što može biti povezano sa poboljšanjima u upravljanju ili drugim sektorima koji utiču na upravljanje otpadom na nivou zemlje.

Treba napomenuti da ova količina otpada ne uključuje količinu otpada odloženog na deponijama u severnom delu Kosova, kao što su: (deponija Zvečan, Zubin Potok, Leposavić), jer nema prijavljenih podataka za period 2023-2024.

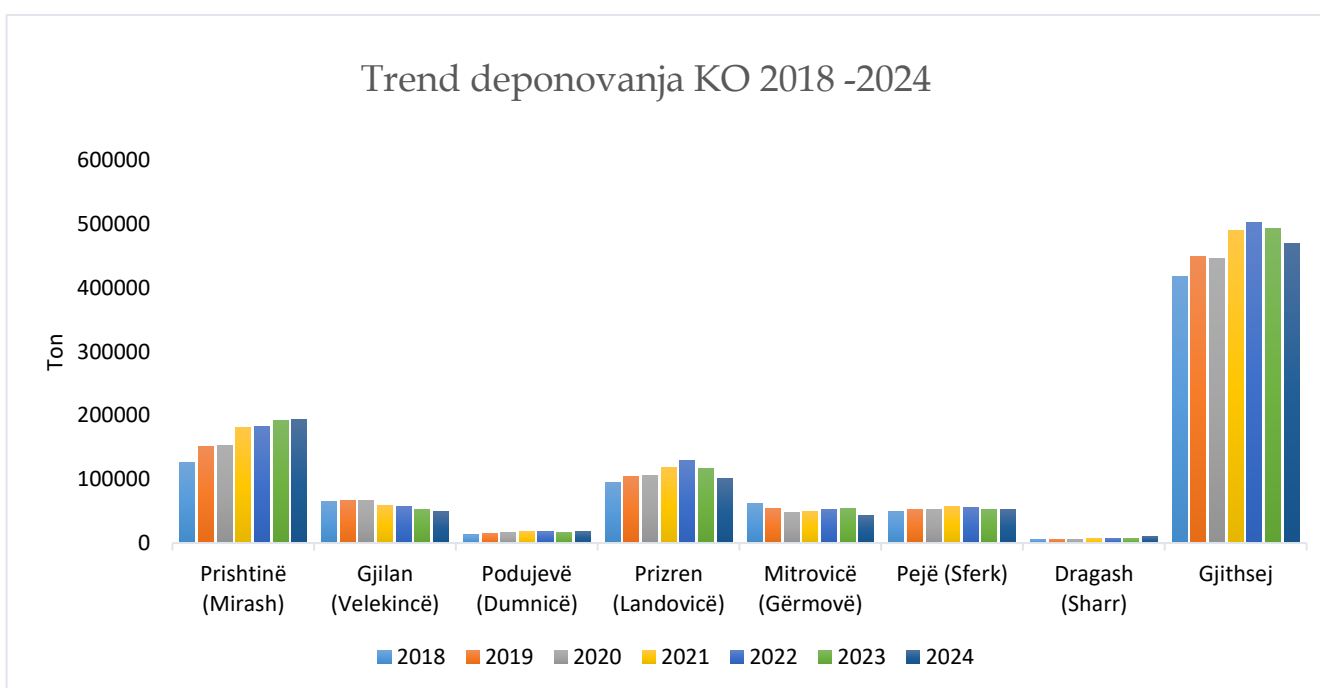
Tabela 2. Količina deponovanog KO/izražena u tonama

Sanitarne deponije	2020	2021	2022	2023	2024
Priština (Miraš)	152,215.43	181,215.42	182,701.49	191,644.72	193,698.74
Gnjilane (Velekince)	67,075.81	58,651.52	57,548.62	53,343.76	48,746.68
Podujevo (Dumnica)	16,194.56	17,793.01	17,451.09	17,239.00	18,103.20
Prizren (Landovice)	105,305.18	118,323.04	128,832.09	117,464.02	101,770.28
Podsuma na deponijama kojima upravlja KUDK:	340,790.98	375,982.99	386,533.29	379,691.50	362,318.90
Mitrovica (Germovo)	47,415.38	49,027.54	52,857.09	54,063.48	42,273.33
Peć (Sferk)	52,496.00	57,752.00	56,007.40	51,882.50	53,015.27
Dragaš (Šar)	5,630.00	7,193.00	7,490.00	7,479.00	10,504.00
Podsuma na deponijama kojima upravlja KUDK:	105,541.38	113,972.54	116,354.49	113,424.98	105,792.60
Deponija u Zvečanu*	*	*	*	*	*
Zubin-Potokut (Lluckareka)*	*	*	*	*	*
Deponija u Leposaviću*	*	*	*	*	*
Ukupno	446,332.36	489,955.53	502,887.72	493,116.48	468,111.50

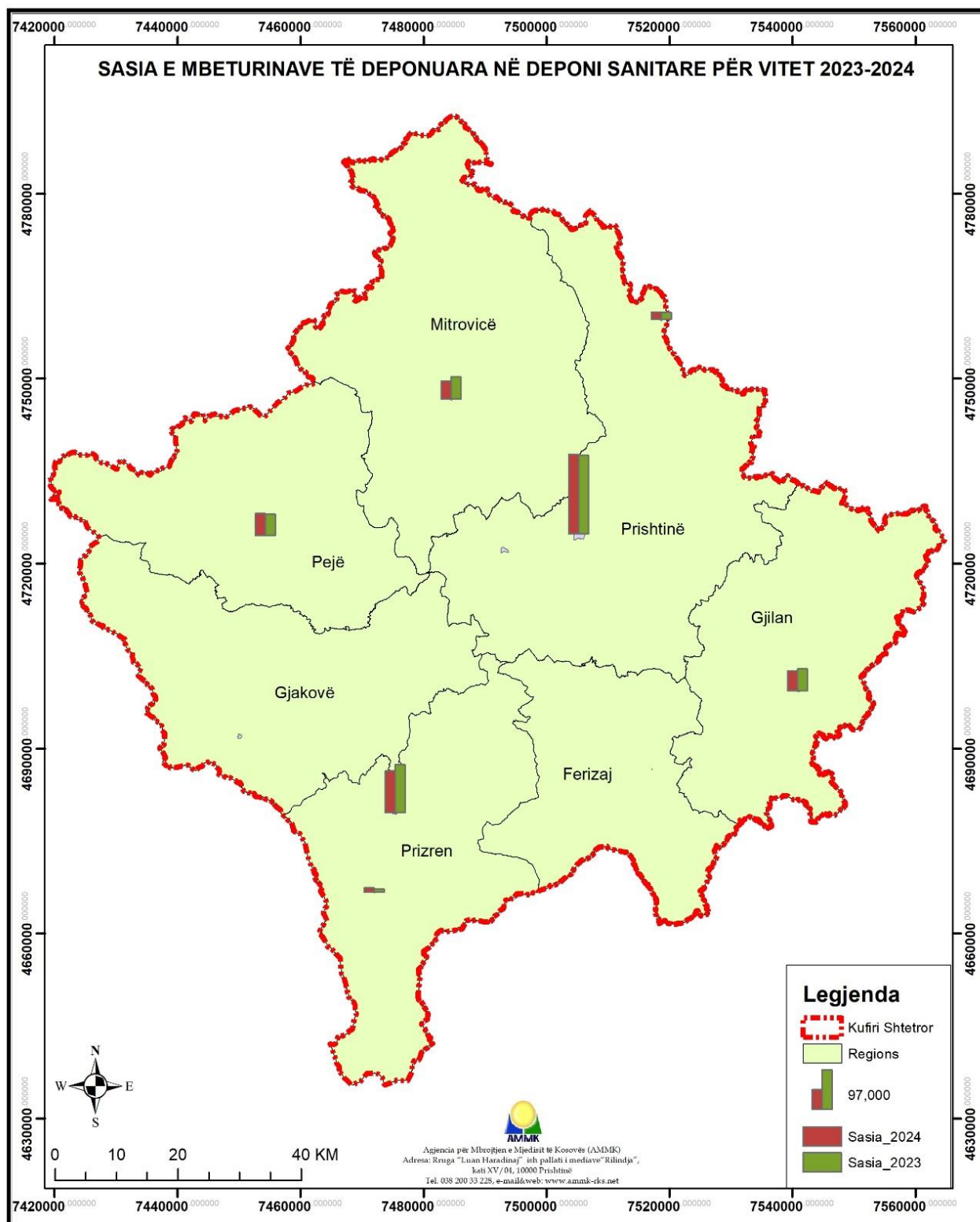
* Za ove deponije nisu prijavljeni podaci.



Slika 2. Deponije sanitarnog komunalnog otpada



Slika 3. Trend odlaganja komunalnog otpada na deponijama 2018 - 2024



Mapa 2. Prostorni raspored sanitarnih deponija i količina odloženog komunalnog otpada 2023 & 2024

3.4. Pokrivenost uslugama prikupljanja komunalnog otpada

Osnovnu uslugu sakupljanja i transporta komunalnog otpada i njihovog prenosa na sanitarne deponije radi odlaganja u opštinama obavljaju licencirani javni i privatni operateri. Tabele 3, 4 i 5 prikazuju stepen pokrivenosti uslugama sakupljanja komunalnog otpada po regionima, odnosno po opštinama.

Mapa 3 pruža pregled nivoa pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada po opštinama. Detaljnije, Dodatak 3 prikazuje nivo pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada za opštine koje su prijavile podatke o upravljanju otpadom za 2023. i 2024. godinu.

Generalno, poređenje nivoa pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada za domaćinstva između 2023. i 2024. godine pokazuje pozitivne i negativne trendove u nekim opštinama. Neke opštine održavaju potpunu pokrivenost, neke su se pogoršale, dok su druge poboljšale svoju uslugu sakupljanja otpada u 2024. godini.

Nakon provere podataka, procenjuje se da su ove opštine dostigle 100% pokrivenost uslugama sakupljanja otpada u obe godine (2023. i 2024.), kao što su (Priština, Kosovo Polje, Gračanica, Mitrovica, Vučitrn, Peć, Istok, Klina, Prizren, Suva Reka, Mališevo, Orahovac, Kačanik, Štrpce, Đakovica, Dečani i Junik) vidi (sliku 5).

Opština Novo Brdo je postigla značajno poboljšanje u pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada, sa 78,0% u 2023. godini na 100% u 2024. godini (videti sliku 5).

U nekim opštinama smo primetili značajan pad pokrivenosti, kao što su opština Glogovac (Drenas) sa 82,7% na 74,5%, opština Lipljan sa 91,4% na 61,1%, opština Obilić sa 87,5% na 70,6%, opština Podujevo sa 68,9% na 56,5% i opština Gnjilane sa 85,8% na 65,8% (slika 5).

Opštine koje nisu podnele izveštaje za obe godine su: Severna Mitrovica, Zvečan, Zubin-Potok, Leposavić, Klokot, dok u 2024. godini opštine Mamuša, Raniluga i Parteš nisu podnele izveštaje (slika 5).

U 2024. godini, pokrivenost uslugama sakupljanja kućnog otpada na nacionalnom nivou dostigla je stopu od 90,93%, što predstavlja smanjenje od oko 2,7% u poređenju sa 2023. godinom, kada je nivo bio 93,6% (videti tabelu 3).

Podaci pokazuju malu promenu u stopi pokrivenosti, što treba analizirati u kontekstu demografskih promena, raspodele stanovništva i operativnih izazova u sistemima upravljanja otpadom na Kosovu.

Podaci pokazuju fluktuacije u nekim regionima u stopi pokrivenosti uslugama tokom perioda 2023-2024. Region Prištine, Mitrovice, Prizrena i Gnjilana pokazuju smanjenje stope pokrivenosti, sa najznačajnijim smanjenjem u regionu Gnjilana (-11,36%), videti (tabelu 3).

Ovo može odražavati različite lokalne izazove u pružanju usluga ili promene u broju domaćinstava obuhvaćenih uslugama. Region Uroševac prati značajan porast (+3,51%), što ukazuje na poboljšanje u pružanju usluga.

Regioni Peći i Đakovice ostaju stabilni sa 100% pokrivenošću, što odražava stabilnost u pružanju usluga domaćinstvima.



Što se tiče indikatora pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada, treba napomenuti da smo do 2024. godine imali neke neizbežne netačnosti zbog korišćenja zastarelih podataka Agencija za statistiku Kosova (ASK), tačnije iz popisa stanovništva iz 2011. godine. Ovi podaci između 2011. i 2014. godine više nisu odražavali trenutni broj stanovnika i domaćinstava u kosovskim opštinama, zbog velikih demografskih promena i trendova kretanja stanovništva tokom ovih godina.

Međutim, za 2024. godinu korišćeni su najnoviji ažurirani podaci iz novog popisa stanovništva i domaćinstava prema zvaničnim izveštajima ASK-a. Ovo ažuriranje je eliminisalo mnoge prethodne netačnosti, pružajući pouzdaniju i ažuriraniju osnovu za broj stanovnika i domaćinstava u opštinama Kosova. Kao rezultat toga, pregled nivoa pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada u 2024. godini je tačniji i realniji.

Ova fundamentalna promena povećava tačnost analiza i podataka, bolje odražavajući trenutnu demografsku stvarnost i novu strukturu stanovništva i domaćinstava u zemlji.

U vezi sa izveštavanjem opština o nivou pokrivenosti uslugama sakupljanja otpada za kategoriju preduzeća i institucija, treba napomenuti da mnoge opštine još uvek nisu uspele da filtriraju aktivna i pasivna preduzeća, a u drugom slučaju nisu pružile izračunate podatke prema formatu izveštavanja, što je uticalo na nemogućnost adekvatne procene indikatora za 2023. i 2024. godinu.

Sledeća definicija je korišćena za izračunavanje pokrivenosti uslugom prikupljanja otpada:

$$Sp = \frac{Br.o.f.p.e.}{U.br.p.e.} \times 100\%$$

* S.p. – Stepen pokrivenosti

* Br.o.f.d. – Broj opsluženih/fakturisanih porodičnih ekonomija u 2023

* U.br.d. – Ukupan broj porodičnih ekonomija, prema popisu stanovništva ASK-2011za 2023,

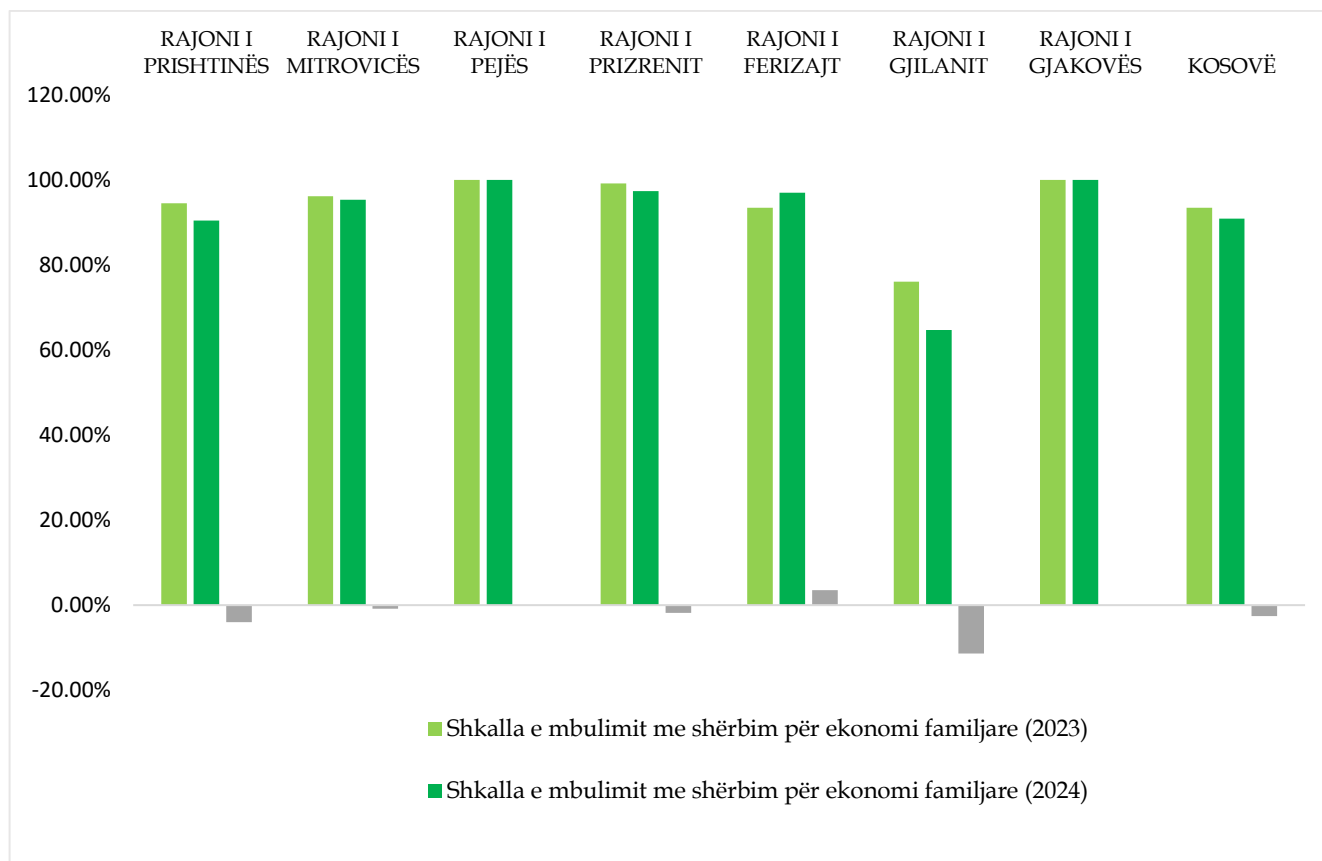
Detaljni podaci o stepenu pokrivenosti uslugom sakupljanja komunalnog otpada dati su u Aneksu 3 izveštaja.

Tabela 3. Pokrivenost uslugom prikupljanja KO, (2023 & 2024)

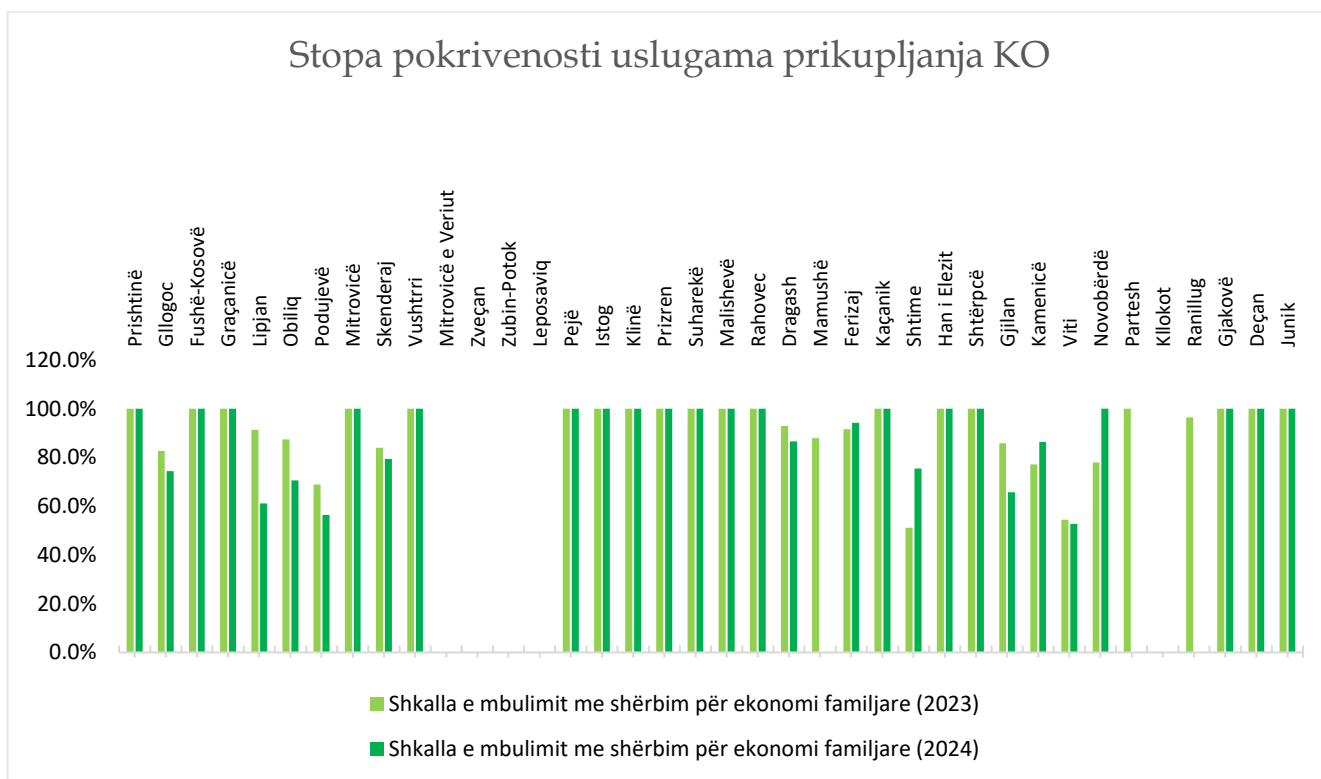
	Shkalla e mbulimit me shërbim të mbledhjes së mbeturinave		
RAJONI	Stepen pokrivenosti uslugama za porodična preduzeća (2023)	Stepen pokrivenosti uslugama za porodična preduzeća (2024)	Povećanje ili smanjenje stope obuhvata za porodična preduzeća 2023 -2024 (tačka %)
<i>R. Prištine</i>	94.50%	90.48%	-4.02%
<i>R. Mitrovice</i>	96.20%	95.37%	-0.83%
<i>R. Peći</i>	100.00%	100.00%	0.00%



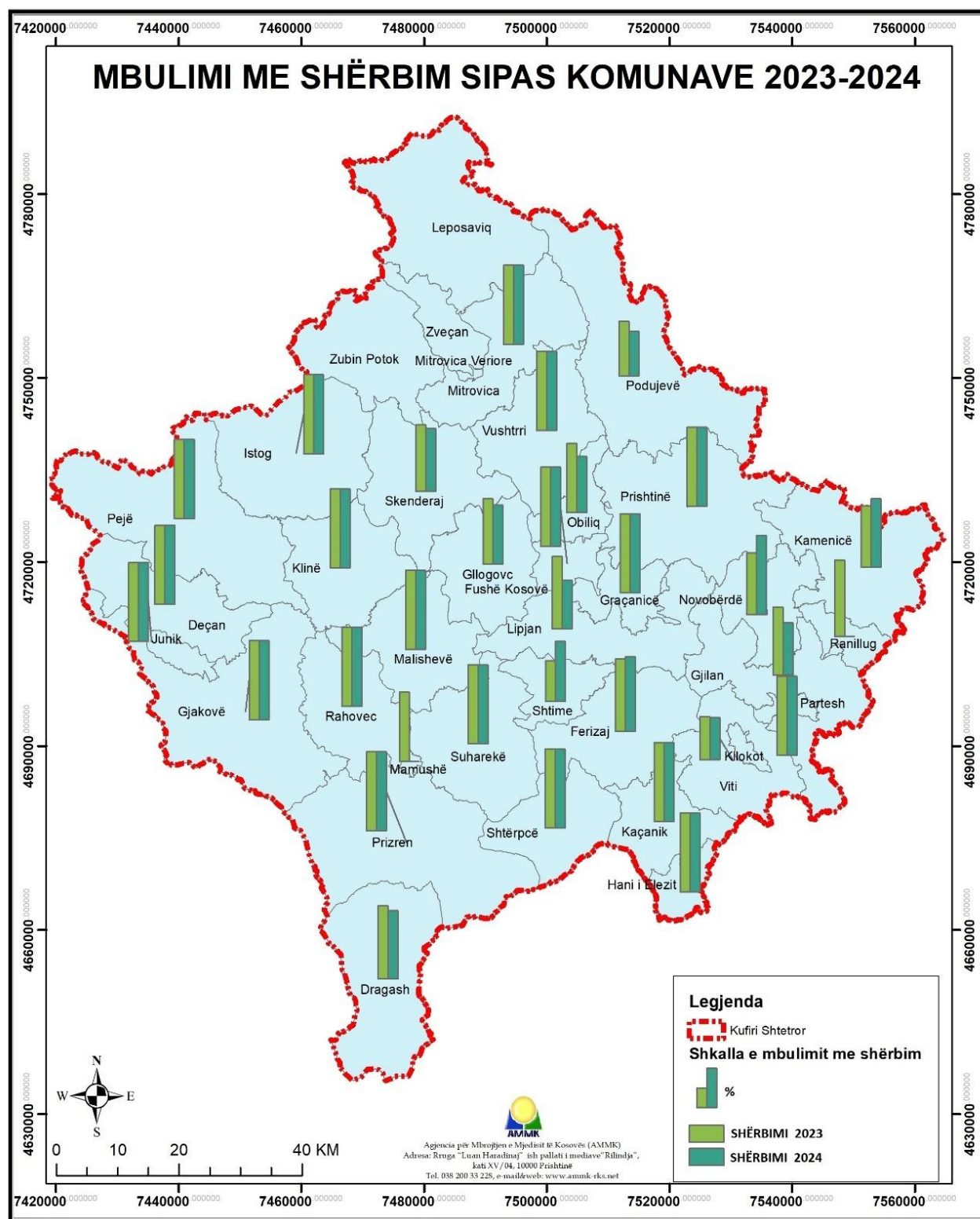
R. Prizrena	99.20%	97.41%	-1.79%
R. Uroševca	93.50%	97.01%	3.51%
R. Gnjilana	76.10%	64.74%	-11.36%
R. Đakovice	100.00%	100.00%	0.00%
Kosova	93.60%	90.93%	-2.7%



Slika 4. Pokrivenost porodičnih preduzeća uslugama prikupljanja komunalnog otpada po regionima (2023 & 2024)



lika 5. Stopa pokrivenosti domaćinstava uslugama prikupljanja komunalnog otpada, (2023 & 2024)



Mapa 3. Stopa pokrivenosti uslugama prikupljanja otpada po opštinama, (2023 & 2024)



3.5. Fakturisanje i naplata

Tokom 2024. godine, opštine i licencirani operateri koji se bave sakupljanjem i transportom komunalnog otpada suočili su se sa finansijskim poteškoćama i nestabilnošću, što je posebno izraženo zbog povećanja inflacije i teških ekonomskih uslova tokom ove godine. Ova nestabilnost je bila još očiglednija u glavnom gradu, gde je zabeležen neuspeli proces u upravljanju otpadom.

Poboljšanje nivoa naplate od opština i operatera, kao i bolje finansijsko planiranje i smanjenje operativnih troškova, važni su faktori koji pozitivno utiču na učinke usluga odlaganja otpada. Ove mere doprinose povećanju kvaliteta usluga i poboljšanju stanja životne sredine, direktno utičući na poboljšanje uslova za građane.

Uopšteno govoreći, investicije u infrastrukturu i efikasno finansijsko upravljanje mogu biti ključ za prevazilaženje trenutnih poteškoća i postizanje održivosti sektora upravljanja otpadom na Kosovu.

Na osnovu podataka iz izveštaja za 2024. godinu, finansijski indikatori obračuna i naplate usluga domaćinstvima u regionima pokazuju značajne promene u poređenju sa 2023. godinom..

Në nivel vendi, faturimi është rritur nga rreth 19 milionë euro në 20.2 milionë euro, ndërsa arkëtimi ka përmirësuar normën nga 16.9 në 18.2 milionë euro.

Na osnovu ovih podataka, trend povećanja stope naplate za porodična preduzeća obeležio je poboljšanje za 2024. godinu u poređenju sa 2023. godinom u nekoliko glavnih regiona, međutim, u nekim slučajevima, kao što je region Prištine, primećen je pad stope naplate.

- Region Prištine je zabeležio povećanje naplate sa 7.536.810 evra na 7.978.410 evra, ali je naplata smanjena sa 7.175.762 evra na 6.674.297 evra.
- Region Mitrovice je zabeležio povećanje naplate sa 850.788 evra na 1.088.553 evra, dok je naplata blago povećana sa 1.221.382 evra na 1.310.421 evra.
- Region Peći je takođe zabeležio povećanje naplate i obračuna, dostigavši preko 2 miliona evra.

Svaki pad nivoa naplate direktno utiče na sposobnost operatera da pruže adekvatne usluge sakupljanja i transporta otpada. Glavni izazov ostaje činjenica da operateri nisu bili u mogućnosti da odvoje naplatu faktura za relevantnu godinu od starih dugova, što otežava prikazivanje stvarne stope naplate za period 2023-2024.

Podaci o stopi naplate se izračunavaju korišćenjem sledeće formule:

$$S_n = \frac{iz.g.izd.fak.}{iz.nap.fak.} \times 100\%$$

* S.n. Stopa naplate

* iz. g. izd. fak. – Iznos godišnje izdatih faktura

* iz. nap. fak. – Iznos naplaćenih faktura u odgovarajućoj godini

Detaljni podaci u vezi sa stopom naplate dati su u Aneksu 4 izveštaja.

Tabela 4. Fakturisanje i naplata za uslugu prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024)



REGION	Fakturisanje za usluge porodičnih preduzeća 2023	Naplata za usluge porodičnih preduzeća 2023	Fakturisanje za usluge porodičnih preduzeća 2024	Naplata za usluge porodičnih preduzeća 2024
R. PRIŠTINE	€ 7,536,810.00	€ 7,175,762.00	€ 7,978,410.00	€ 6,674,297.00
R. MITROVICE	€ 1,221,382.00	€ 850,788.00	€ 1,310,421.00	€ 1,088,553.00
R. PEĆI	€ 1,967,194.00	€ 1,764,213.00	€ 2,190,966.00	€ 2,055,013.00
R. PRIZRENA	€ 3,233,148.00	€ 2,786,978.00	€ 3,202,800.00	€ 3,162,781.00
R. UROŠEVCA	€ 2,043,962.00	€ 1,549,325.00	€ 2,010,867.00	€ 2,056,036.00
R. GNJILANA	€ 1,655,407.00	€ 1,471,507.00	€ 1,839,173.00	€ 1,718,472.00
R. ĐAKOVICE	€ 1,361,526.00	€ 1,329,602.00	€ 1,680,861.00	€ 1,534,992.00
Kosovo	19,019,429.00	16,928,175.00	20,213,498.00	18,290,144.00

Na osnovu podataka o stopi naplate naknada za usluge prikupljanja otpada za porodična preduzeća u 7 regiona za 2023. i 2024. godinu na nacionalnom nivou, stopa naplate se neznatno poboljšala sa 89,00% na 90,48% (videti tabelu 5).

U 2023. godini, najveća stopa naplate zabeležena je u regionu Đakovice sa 97,66%, a zatim u regionu Prištine sa 95,21%.

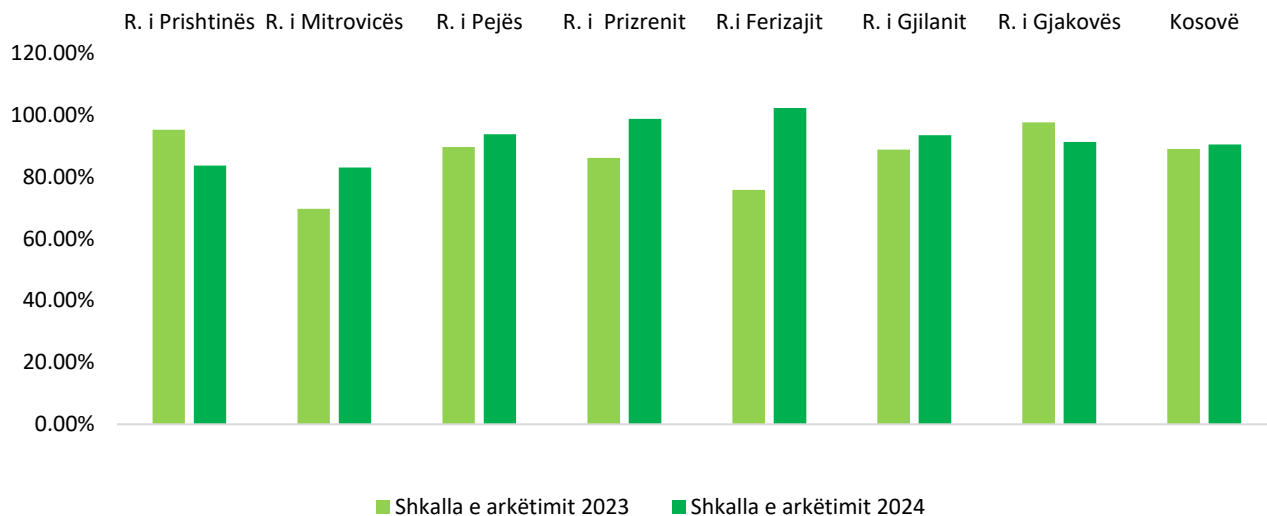
U 2024. godini, najveća stopa naplate zabeležena je u regionu Uroševca, prelazeći 100% (101,34%), a rast je primećen i u Prizrenu, Mitrovici, Peći, Gnjilanu i Đakovici.

- Najniža stopa naplate u 2023. godini zabeležena je u regionu Mitrovice sa 69,66%, dok je tokom 2024. godine najniža stopa naplate zabeležena u regionu Mitrovice sa 83,07% i Prištine sa 83,65%.

Tabela 5. . Stopa (%) naplate za uslugu prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024)

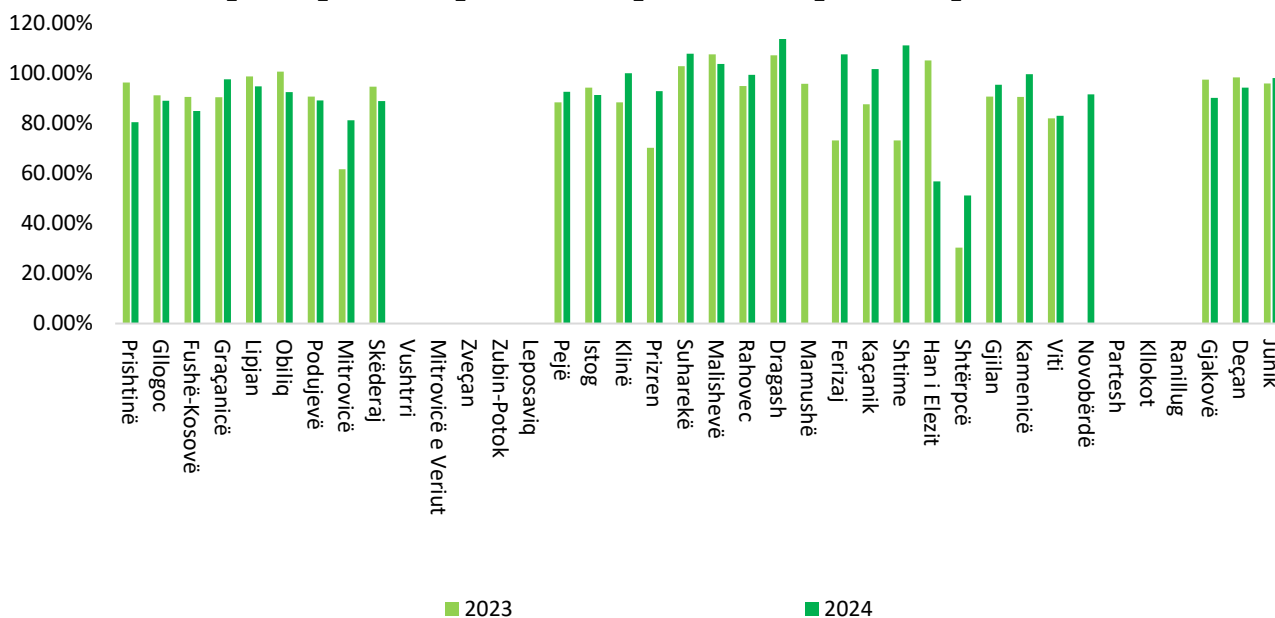
REGION	Stopa naplate 2023	Stopa naplate 2024
R. PRIŠTINE	95.21%	83.65%
R. MITROVICE	69.66%	83.07%
R. PEĆI	89.68%	93.79%
R. PRIZRENA	86.20%	98.75%
R. UROŠEVCA	75.80%	101.34%
R. GNJILANA	88.89%	93.44%
R. ĐAKOVICE	97.66%	91.32%
Kosovo	89.00%	90.40%

Stopa naplate za usluge prikupljanja KO

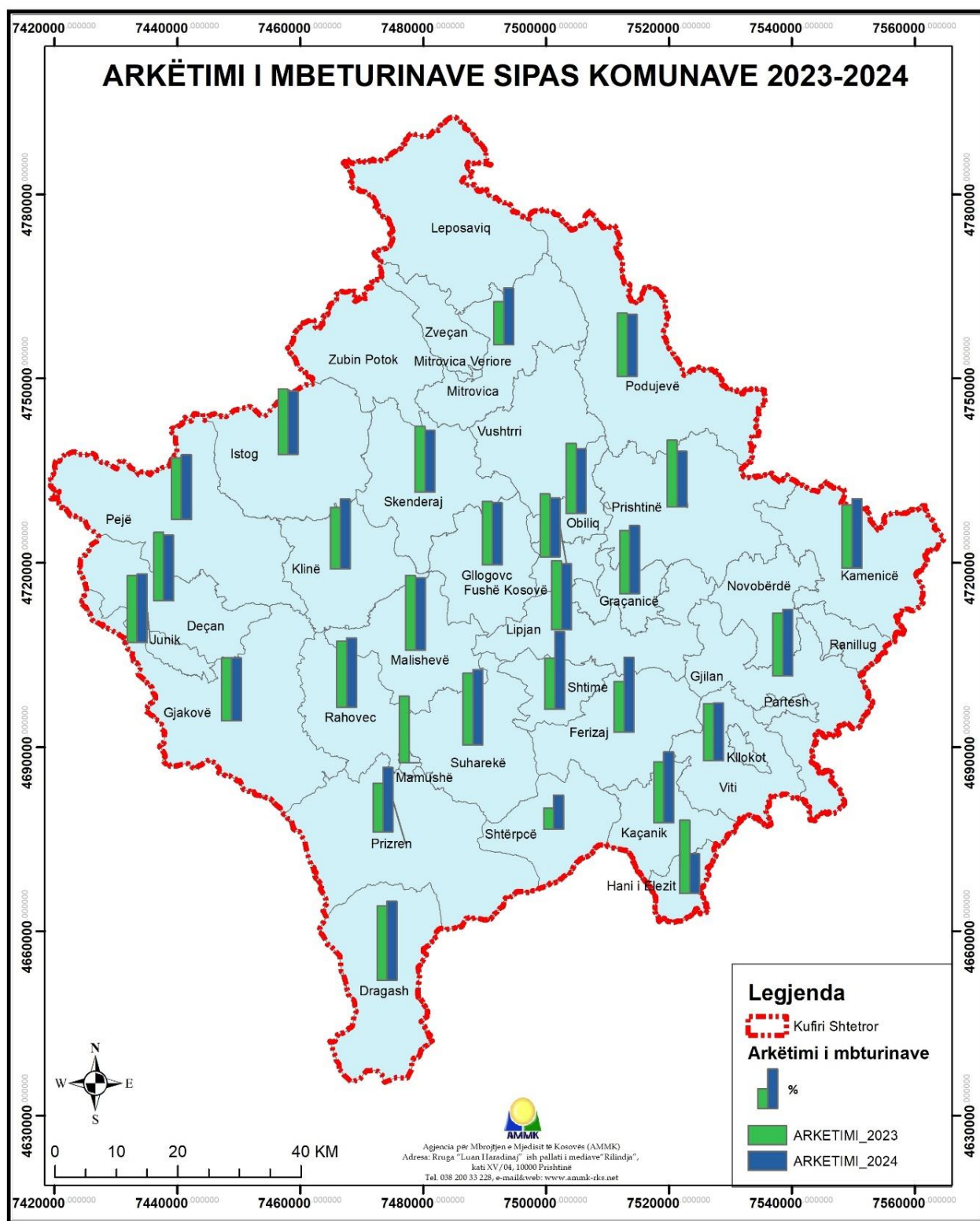


Slika 6. Stopa naplate komunalnog otpada, po regionima i na nacionalnom nivou, (2023 & 2024)

Stopa naplate za porodična preduzeća prema opštinama %



Slika 7. Naplata za uslugu prikupljanja i transporta KO prema opštinama, (2023 & 2024)



Mapa 4. Stopa naplate za uslugu prikupljanja i transporta KO, (2023 & 2024)



3.6. Divlje deponije

Prema podacima objavljenim na veb aplikaciji Agencije za zaštitu životne sredine Kosova (KEPA), primećuje se da, uprkos značajnim naporima ulozenim u smanjenje ilegalnih deponija na Kosovu tokom poslednjeg perioda, problem je i dalje prisutan, što zahteva kontinuirano praćenje i sprovođenje dodatnih mera za njihovo upravljanje i eliminaciju.

Podaci za period 2020–2024 pokazuju fluktuacije u broju ilegalnih deponija, što dokazuje da je ovaj ekološki izazov i dalje prisutan u nekim regionima i opštinama zemlje (videti Tabelu 6)).

Prema veličini, deponije se klasifikuju u tri kategorije: velike, srednje i male, a vizuelno se procenjuju prema njihovoj zapremini. Što se tiče sastava otpada, deponije se dele u sledeće kategorije: (a) deponije komunalnog otpada; (b) deponije građevinskog i ruševinskog otpada; (c) deponije opasnog otpada; (d) deponije kabastog otpada; i (e) deponije ostalog otpada.

U poređenju sa 2023. godinom, došlo je do povećanja ukupnog broja divljih deponija, sa 403 na 458, što je povećanje od 55 deponija. Ovo povećanje je uglavnom posledica povećanja malih deponija, dok je broj velikih i srednjih deponija smanjen.

U regionu Prištine, broj divljih deponija smanjen je sa 277 u 2020. na 116 u 2023. godini, ali je ponovo porastao na 154 deponije u 2024. godini. Ovo pokazuje da, iako je bilo napora da se smanje divlje deponije do 2023. godine, primećen je porast u 2024. godini.

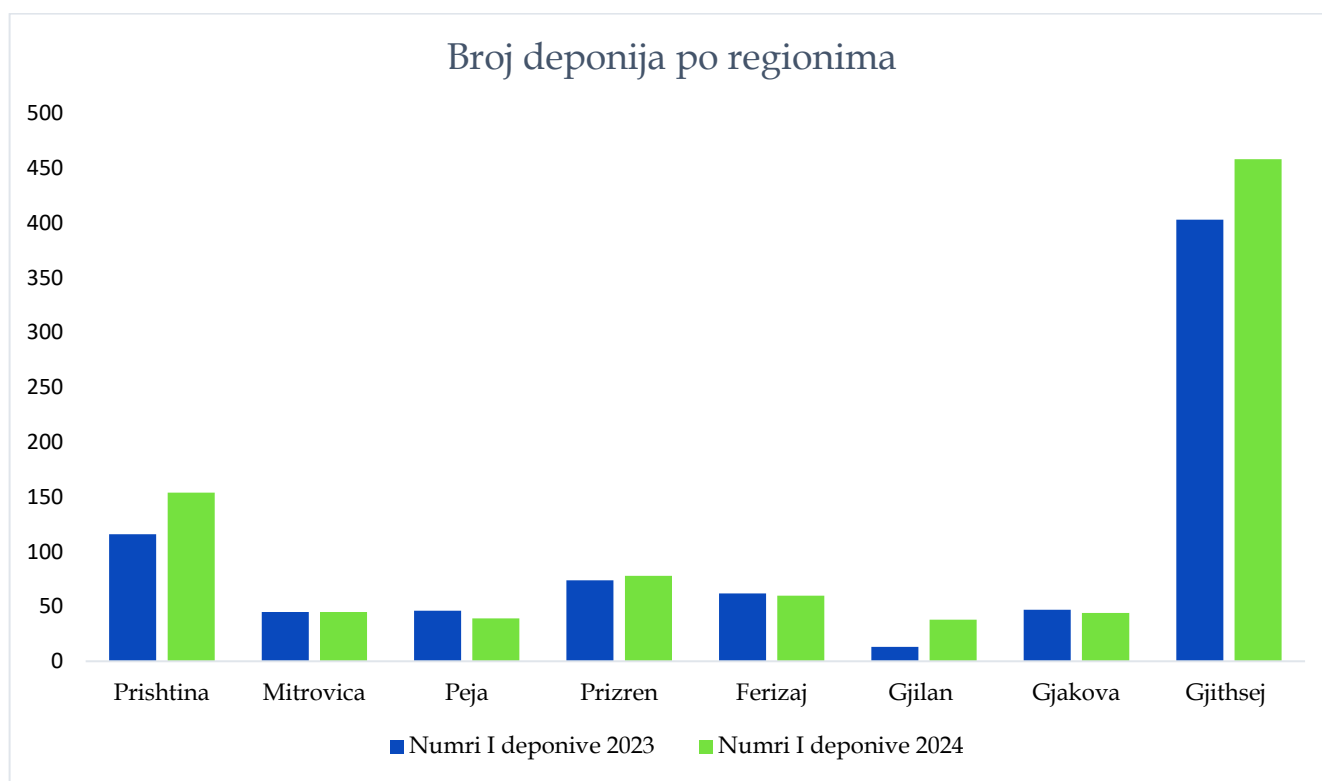
Region Gnjilana imao je najmanji broj divljih deponija u 2023. godini sa samo 13, međutim, ovaj broj se povećao na 38 deponija u 2024. godini, što ukazuje na značajan porast divljih deponija u ovom regionu.

Na lokalnom nivou, broj divljih deponija je značajno smanjen sa 1189 u 2020. godini na 403 u 2023. godini, ali je porastao u 2024. godini, dostigavši 458 divljih deponija..

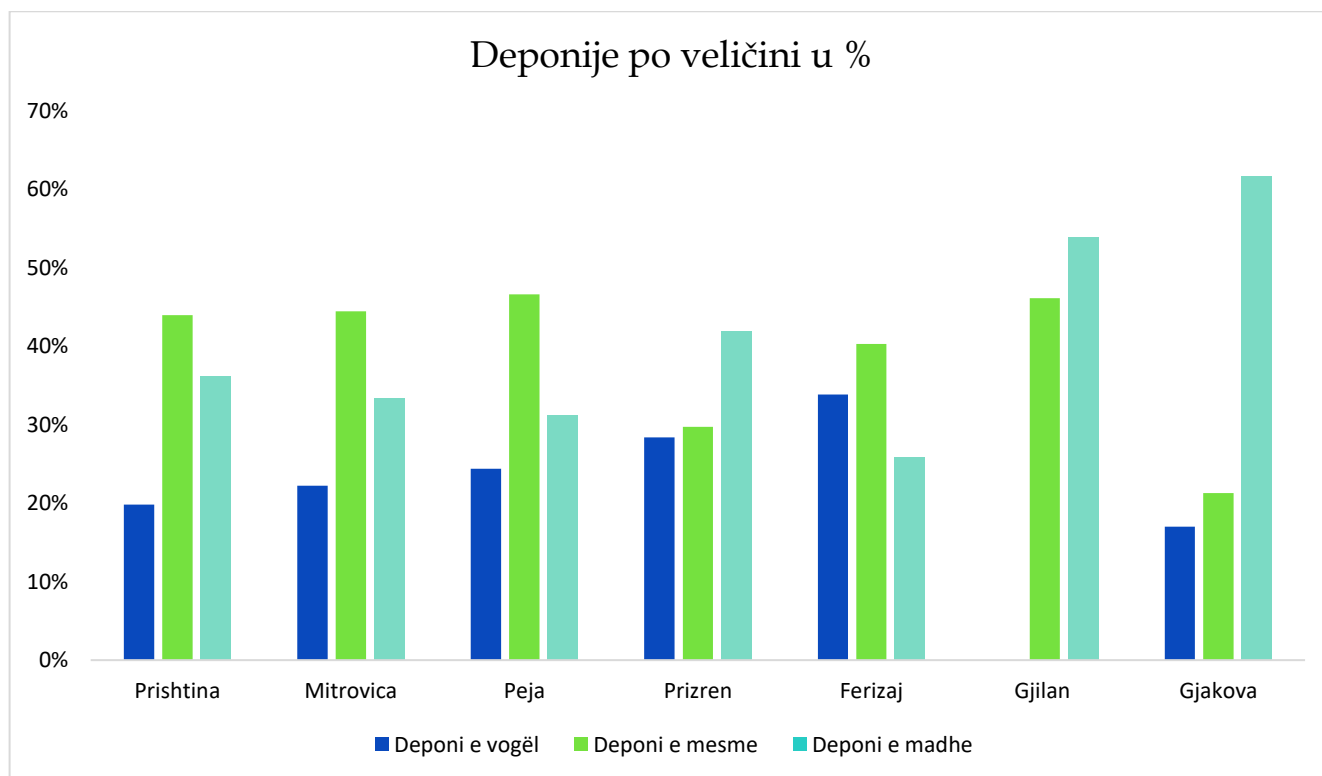
Detaljni podaci o divljim deponijama dati su u Aneksu 5 izveštaja.

Tabela 6. Broj divljih deponija tokom godina po regionima

REGION	2020	2021	2022	2023	2024
R. PRIŠTINE	277	150	144	116	154
R. MITROVICE	101	118	110	45	45
R. PEĆI	156	68	56	46	39
R. PRIZRENA	256	187	187	74	78
R. UROŠEVCA	118	99	93	62	60
R. GNJILANA	242	111	119	13	38
R. ĐAKOVICE	39	30	37	47	44
Kosovo	1189	763	746	403	458



Slika 7. Broj divljih deponija po regionima i na nivou zemlje

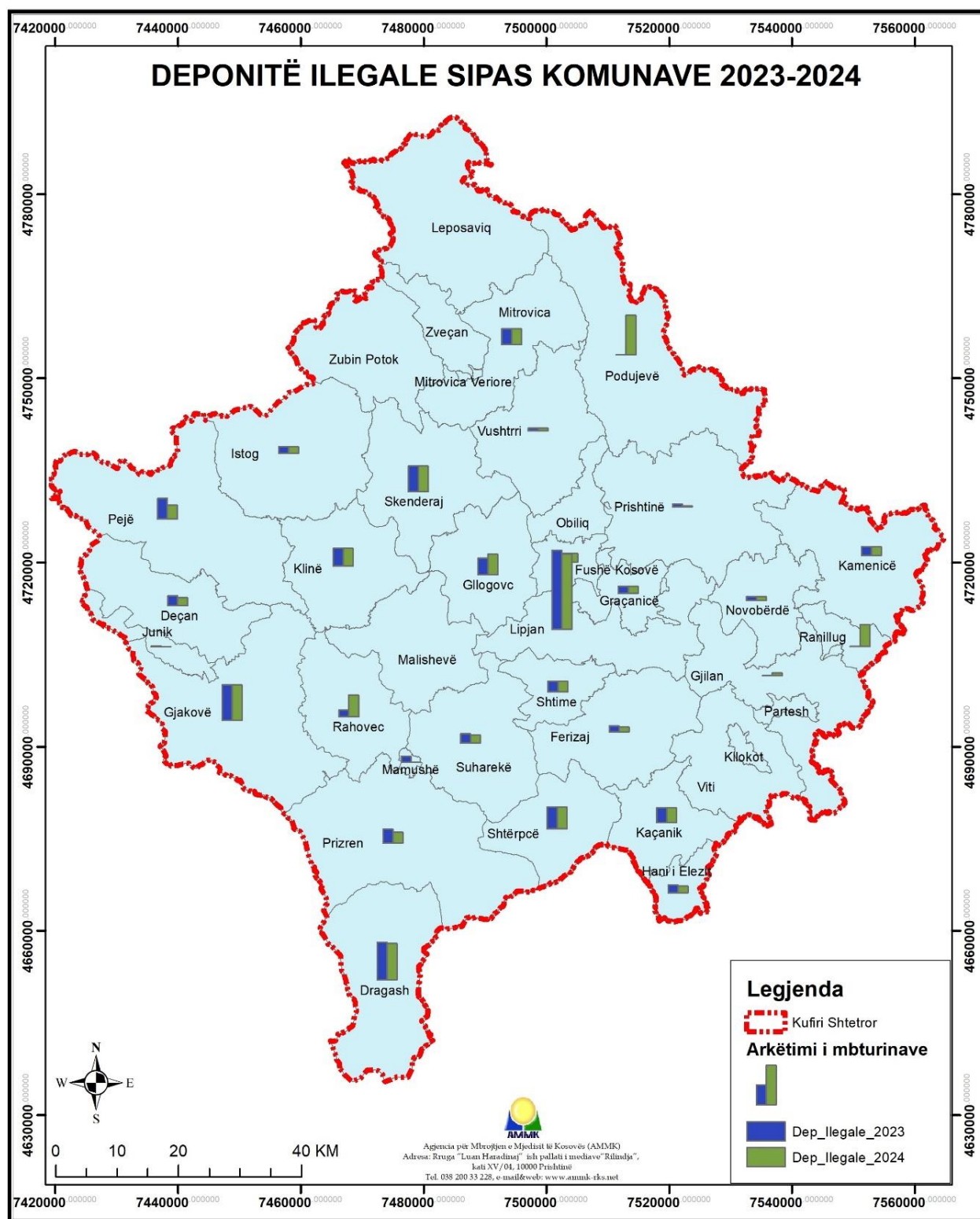


Slika 9. Broj divljih deponija po veličini u % na regionalnom nivou

Tabela 7. Divlje deponije po sastavu



REGION	Komunalni otpad	Građevinski otpad i otpad od rušenja	Industrijski i opasan otpad	Kabasti otpad	Ostali otpad
<i>REGION</i>	27.0%	41.1%	0.0%	0.6%	31.3%
<i>R. PRISTINE</i>	46.4%	19.5%	1.2%	1.4%	31.5%
<i>R. MITROVICE</i>	46.3%	19.3%	0.3%	0.0%	34.0%
<i>R. PEĆI</i>	8.2%	33.5%	0.4%	0.0%	57.9%
<i>R. PRIZRENA</i>	27.3%	37.2%	0.0%	1.1%	34.3%
<i>R. UROŠEVCA</i>	28.8%	24.3%	0.0%	0.9%	46.1%
<i>R. GNJILANA</i>	5.0%	27.5%	0.0%	0.0%	67.5%



Mapa 5. Divlje deponije po opštinama, (2023 & 2024)

3.7. Odvajanje otpada na izvoru – Reciklaža

EU razvija politike upravljanja otpadom koje omogućavaju da proizvodi budu što duže u upotrebi i postavila je stroge standarde za njihovo odlaganje kada se više ne mogu koristiti. Politike i inicijative se takođe fokusiraju na sprečavanje stvaranja otpada, na primer smanjenjem otpada od hrane i olakšavanjem popravke proizvoda. Mnoge inicijative za ponovnu upotrebu i reciklažu mogu doprineti smanjenju gubitka prirodnih resursa u EU.³

Upravljanje otpadom na Kosovu jedan je od glavnih izazova i za centralni i za lokalni nivo vlasti. Kada govorimo o upravljanju komunalnim otpadom na osnovu važećeg zakonodavstva, odgovornost pada direktno na lokalni nivo. Ovaj proces obuhvata sakupljanje, transport i integrisani tretman otpada.

Zbog visokih operativnih troškova izgradnje centara za reciklažu u zemlji, separacija otpada na izvoru i dalje ostaje jedan od aspekata upravljanja otpadom gde opštine još uvek nisu počele da preduzimaju inicijative za početak sprovođenja ovog koraka koji predstavlja ključ za početak integrisanog upravljanja otpadom.

U odsustvu sprovođenja separacije otpada na izvoru, ne može se razviti održivi sistem reciklaže otpada, što je jedna od glavnih karika u razvoju cirkularne ekonomije.

Na osnovu podataka koje su prijavile opštine i operateri za upravljanje otpadom za 2023. i 2024. godinu, AZŽSK je procenio da nisu preduzeti konkretni koraci za odvajanje otpada na izvoru, jer su se poslednjih godina stanovnici susretali i sa poteškoćama u redovnom sakupljanju komunalnog otpada od strane ugovornih kompanija.

Za implementaciju održivog sistema razdvajanja otpada na izvoru i sakupljanja, potrebno je detaljno planiranje, uključujući pre svega infrastrukturne promene, izgradnju sistema za tretman otpada i posebno koordinaciju sa sektorom reciklaže, podizanje svesti građana itd.

Na Kosovu postoji nekoliko operatera koji se bave reciklažom određene količine otpada. Nema prijavljenih podataka o nivou reciklaže, ali je AZŽSK procenio da oko 3% otpada generisanog na Kosovu u toku jedne godine recikliraju ovi operateri.

Iako je aktivnost ovih operatera veća, oni uglavnom sakupljaju i pripremaju reciklabilni otpad za izvoz u inostranstvo kroz neformalni sektor. Stoga, u odsustvu podataka iz izveštaja, pozvali smo se na podatke iz anketa ASK-a u vezi sa količinom tretiranog otpada za 2023. godinu, a oni su prikazani u (tabeli 8) ispod.

³ European Environment Agency, Waste and recycling, 2025

Tabela 8. Tretirani otpad (tone) po vrsti za 2023, (ASK)⁴

Otpad	Deponovano	Reciklirano	Sterilizovano	Ukupno
Bolnički otpad	/	/	2,540	2,540
Papirni i kartonski otpad	/	16,869	/	16,869
Metalni otpad	/	4,646	/	4,646
Plastični otpad	/	4,221	/	4,221
Kućni i slični otpad	490,316	/	/	490,316
Ukupno	490,316	25,736	2,540	518,592

Pojašnjenje:⁵ Ankete ASK -a o količini tretiranog otpada za 2024. godinu još uvek nisu objavljene i u njihovom odsustvu predstavili smo samo podatke za 2023. godinu koji su objavljeni u izveštaju Anketa o tretiranom otpadu – ASK.⁶

Politike održivog razvoja životne sredine na centralnom i lokalnom nivou trebalo bi da se fokusiraju na i stvore mehanizme za razvoj i unapređenje procesa reciklaže, koji će, pored minimiziranja opterećenja deponija otpadom, poboljšati i ekološku situaciju, a takođe će imati pozitivan uticaj na socio-ekonomski aspekt.

Međutim, postizanje ciljeva EU u vezi sa otpadom zahteva značajne napore. Proizvodi koji se ne mogu reciklirati treba postepeno uklanjati iz naše svakodnevne upotrebe, a otpad treba sakupljati odvojeno kako bi se mogao reciklirati.

Akcije u vezi sa otpadom i cirkularnom ekonomijom doprinose smanjenju potrebe za novim primarnim materijalima i emisijama gasova staklene bašte povezanih sa vađenjem i preradom prirodnih resursa. Uključivanje cirkularne ekonomije i aktivnosti u vezi sa otpadom u izveštavanje o politikama i merama za ublažavanje klimatskih promena može pomoći u pružanju potpunije slike o naporima zemlje za ublažavanje. Ovaj pristup može dodatno otkriti mogućnosti politike za otključavanje dodatnih smanjenja emisija gasova staklene bašte i pomoći zemljama da postignu svoje ciljeve. Neki oblici politika i mera cirkularne ekonomije uključeni su u 6% klimatskih politika koje su prijavile evropske zemlje (sa fokusom na otpad). Sektor otpada čini oko 3% ukupnih emisija gasova staklene bašte (GSG), bolje korišćenje otpada kao resursa može pomoći u smanjenju emisija gasova staklene bašte u drugim sektorima.⁸

3.8. Bolnički otpad

Bolnički otpad se tretira procesom sterilizacije u sedam sterilizatora instaliranih u sedam regionalnih bolnica. Uglavnom se sterilišu špricevi, infuzije i razna oprema koja se koristi

⁴ ASK, Anketa o tretiranom otpadu, 2023

⁵ Ankete ASK-a o količini tretiranog otpada za 2024. godinu nisu objavljene

⁶ ASK, Anketa o tretiranom otpadu, 2023

tokom zdravstvenih tretmana. Nakon sterilizacije i usitnjavanja, ovaj otpad se stavlja u kontejnere za gradski čvrsti otpad, a zatim odlaže na deponije.

Bolnički i medicinski otpad se kategoriše u nekoliko grupa i tretira na specijalizovane načine kako bi se osiguralo pravilno upravljanje i zaštita životne sredine.

Deo bolničkog otpada, uglavnom lekovi kojima je istekao rok trajanja, razni suplementi itd., odlaže se u pećima za topljenje metala u kompanijama sertifikovanim za ekološke dozvole. Drugu grupu otpada čini patološki otpad, kao što su placentе, embrioni, amputacije, telesne tečnosti itd., koji bolnički centri, preko ugovornih kompanija, zakopavaju na grobljima i dezinfikuju krečom.

Hemijski otpad, koji se koristi u zdravstvu, nije odvojen i tretiran na poseban način u skladu sa zakonskim propisima i pretpostavlja se da se nepravilno odlaže ili upravlja. Što se tiče farmaceutskog otpada, uključujući citostatike, oni se u značajnim količinama deponuju u centralnom skladištu u Prištini, dok se deo skladišti i u regionalnim bolnicama. Tabela 9 prikazuje pregled količine otpada recikliranog, sterilizovanog u relevantnim postrojenjima, deponovanog i tretiranog ukupno tokom 2024. godine. Ovaj proces naglašava važnost poboljšanja tretmana i upravljanja bolničkim i medicinskim otpadom kako bi se minimizirali uticaji na životnu sredinu i zdravlje.

Tabela 9: Količina sterilisanog bolničkog otpada u 8 regionalnih bolničkih centara

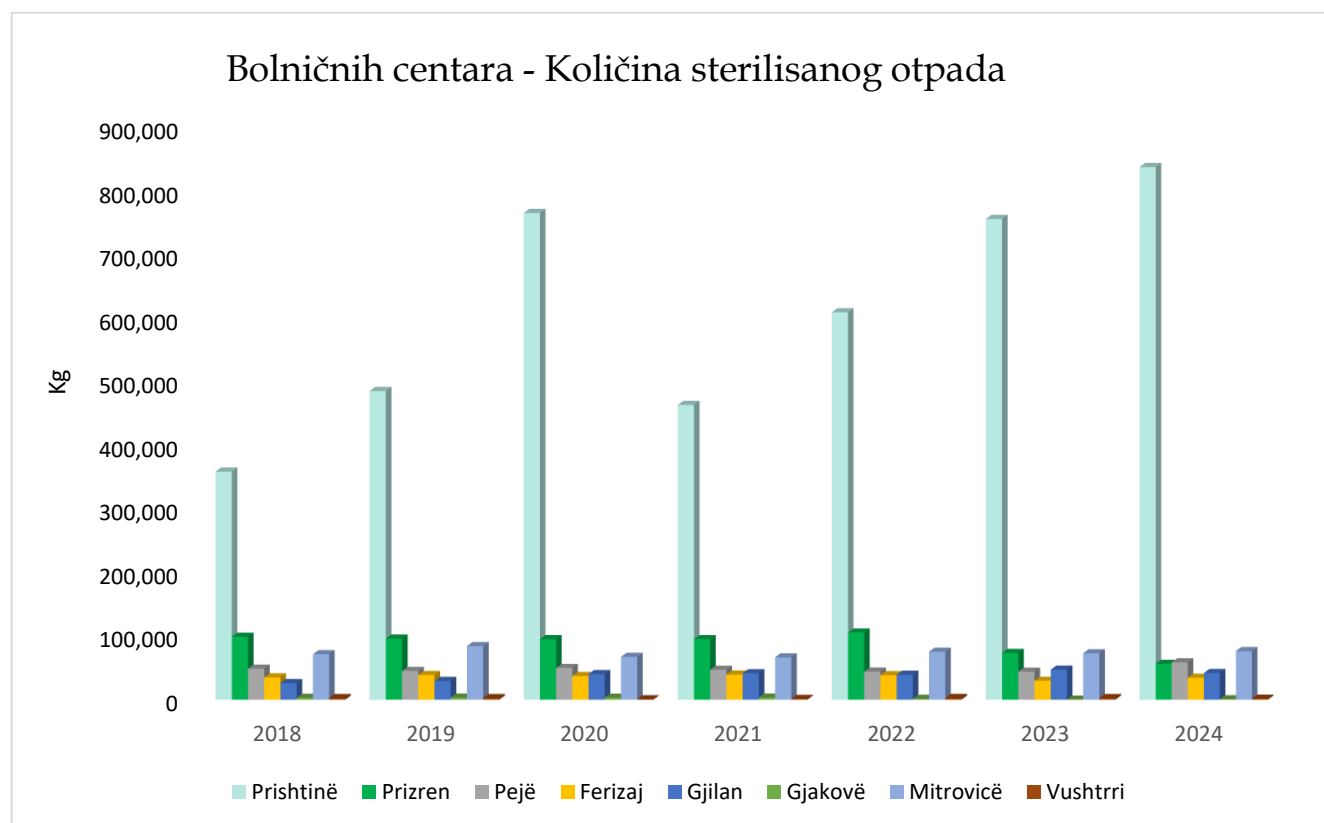
	2018	2019	2020	2023-2024	2022	2023	2024
	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg
Priština	360,819.10	487,169.60	766,347.40	465,335.00	610,564.20	756,882.00	838,359.00
Prizeren	100,175.70	97,195.20	96,227.50	96,290.80	106,782.70	74,262.00	57,010.7
Peć	49,215.00	45,720.00	50,480.00	47,560.00	44,678.00	44,488.00	59,317.0
Uruševac	35,465.90	39,215.00	37,664.40	39,934.30	38,914.80	30,014.50	34,818.00
Gnjilane	26,460.40	29,859.80	40,748.00	42,046.00	39,689.00	47,687.00	42,425.00
Đakovica ⁷	2,951.00	3,357.00	3,159.00	3,284.00	1,288.00	0.00 ⁸	689.0
Mitrovica	72,323.00	85,149.00	68,214.00	67,174.00	76,250.00	73,798.00	77,320.3
Vučitrn	2,504.00	2,580.35	632.61	1,185.74	2,613.55	2,541.21	1,622.36
Ukupno	649,914	790,245	1,063,472	762,809	920,780	1,029,672	1,111,561

Bolnički otpad koji tretiraju ovi centri pokazuje povećanje obrađene količine od 81.889 kg u 2024. godini u poređenju sa 2023. godinom, što odražava sveukupno poboljšanje učinka postrojenja. Na nacionalnom nivou, primećen je porast od 8% u ukupnoj obrađenoj/tretiranoj količini između 2023. i 2024. godine.

⁷ U okviru upravljanja otpadom, u Đakovici je tretirano ukupno 1.658 kg otpada, od čega je 969 kg otpada tretirano u bolnicama u Peći i Uroševcu.

Tokom 2024. godine, primećeno je da je ukupno povećanje količine obrađenog otpada uglavnom koncentrisano u postrojenju BCUK Priština. Ovo postrojenje je tretiralo najveću količinu na nacionalnom nivou, sa ukupno 838.359 kg.

Nakon toga, postrojenje u bolnici u Mitrovici tretiralo je 77.320,3 kg, dok je najmanja količina od 689 kg obrađena u postrojenju u Đakovici (tabela 9). Ovi podaci ukazuju na koncentraciju najveće aktivnosti u glavnim bolničkim centrima i potrebu za kontinuiranim praćenjem kako bi se optimizovalo upravljanje otpadom u svim objektima.



Slika 10. Trend i količina sterilisanog bolničkog otpada u 8 regionalnih bolničkih centara

3.9. Uvoz i izvoz plastičnih kesa i vreća, kao i otpada

Zagađenje plastikom jedan je od najozbiljnijih ekoloških izazova, kako na globalnom tako i na lokalnom nivou. Ono predstavlja direktnu pretnju prirodnim ekosistemima, biodiverzitetu, ljudskom zdravlju i



održivom razvoju. U našoj zemlji ovaj problem je postao sve vidljiviji, posebno kroz nekontrolisano širenje plastičnog otpada koji se proizvodi i koristi svakodnevno, uglavnom od proizvoda za jednokratnu upotrebu, kao što su plastične kese. Plastični otpad se nalazi svuda na putevima, trotoarima, rekama, poljoprivrednim poljima, šumama, jezerima i drugim javnim ili prirodnim prostorima, što ukazuje na alarmantne razmere njegovog širenja.

Osnovni faktori u ovoj situaciji su nedostatak pravilnog upravljanja otpadom, još uvek nizak nivo svesti građana, kao i neuključivanje održivih alternativa, što pogoršava ovu situaciju i pretvara zagađenje plastikom u trajnu pretnju po životnu sredinu i javno zdravlje. Plastične kese, iako se koriste veoma kratko vreme, imaju veoma dug ekološki vek trajanja, koji može dostići stotine godina.

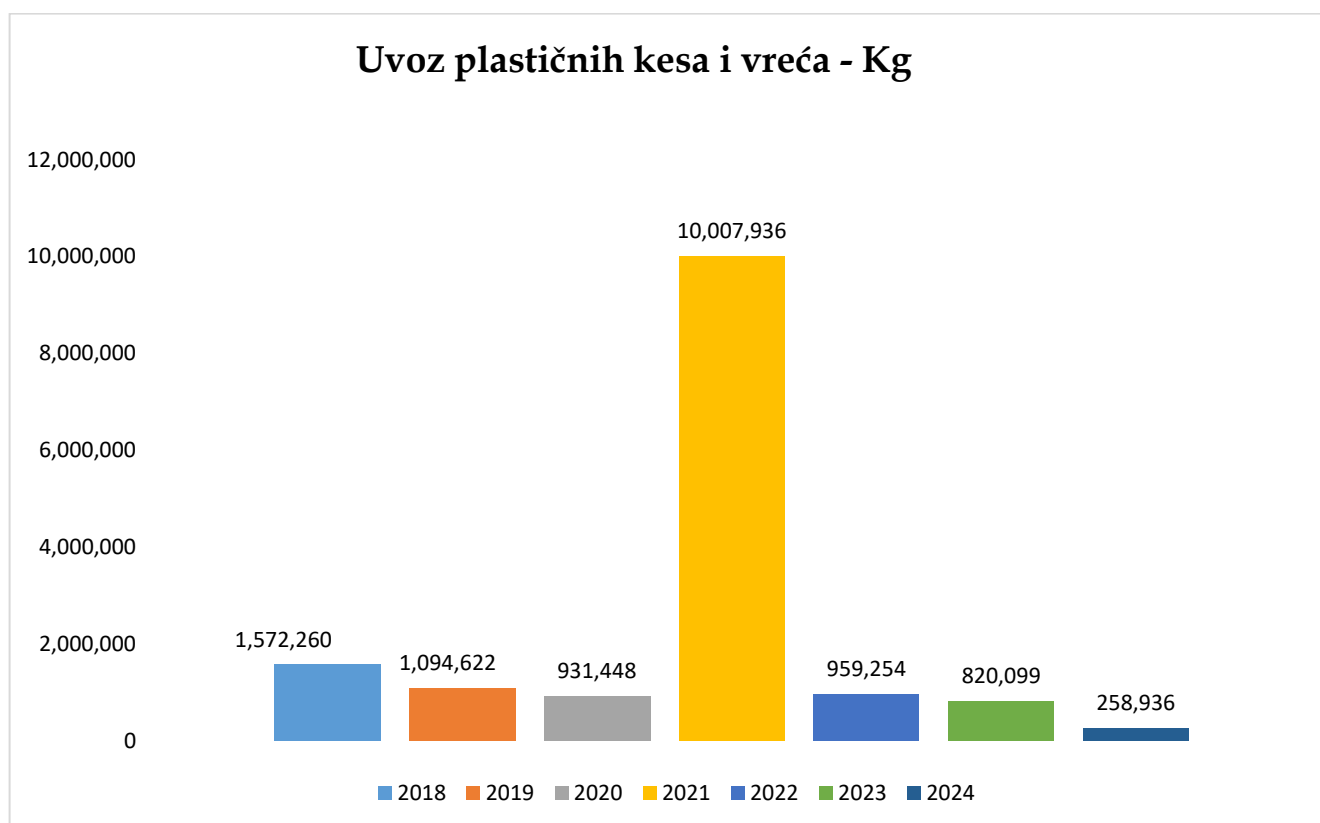
Zbog svog nerazgradivog sastava, one ostaju u prirodi decenijama, doprinoseći dugoročnom zagađenju zemljišta, površinskih i podzemnih voda, kao i šteti po faunu i floru. Na Kosovu, jedan od glavnih izvora zagađenja plastikom je uvoz i široko rasprostranjena i kontinuirana upotreba plastičnih kesa, koje su široko rasprostranjene u tržišnim centrima, prodavnicama prehrambenih proizvoda i raznim ekonomskim aktivnostima.

Većina njih se ne reciklira niti ponovo koristi, a najčešće završavaju na otvorenim deponijama, u prirodi ili na obalama reka. Takođe, značajan deo komunalnog otpada koji generišu domaćinstva i preduzeća čine plastične kese i vreće. Zbog svoje nerazgradive prirode, ovaj otpad značajno doprinosi dugoročnom zagađenju životne sredine. Ovo ukazuje na sistemski problem u načinu na koji proizvodimo, trošimo i upravljamo plastičnim materijalima u svakodnevnom životu.

Na osnovu zvaničnih podataka carine Kosova, trend uvoza i izvoza plastičnih kesa i vreća doživio je značajne promene od 2018. do 2024. godine.

U 2023-2024. godini zabeležena je najveća vrednost uvoza sa preko 10 miliona kg, što je mnogo veći porast u poređenju sa prethodnim i narednim godinama. Međutim, nakon ove godine, uvoz je pretrpeo značajan pad, smanjivši se na oko 959 hiljada kg u 2023-2024. godini, a zatim na 820 hiljada u 2023. godini. Ovaj trend odražava kontinuirane napore da se smanji upotreba plastike za jednokratnu upotrebu, sa neuobičajenim izuzetkom u 2023-2024. godini, i sugeriše orijentaciju ka održivijim politikama zaštite životne sredine poslednjih godina (Slika 11).

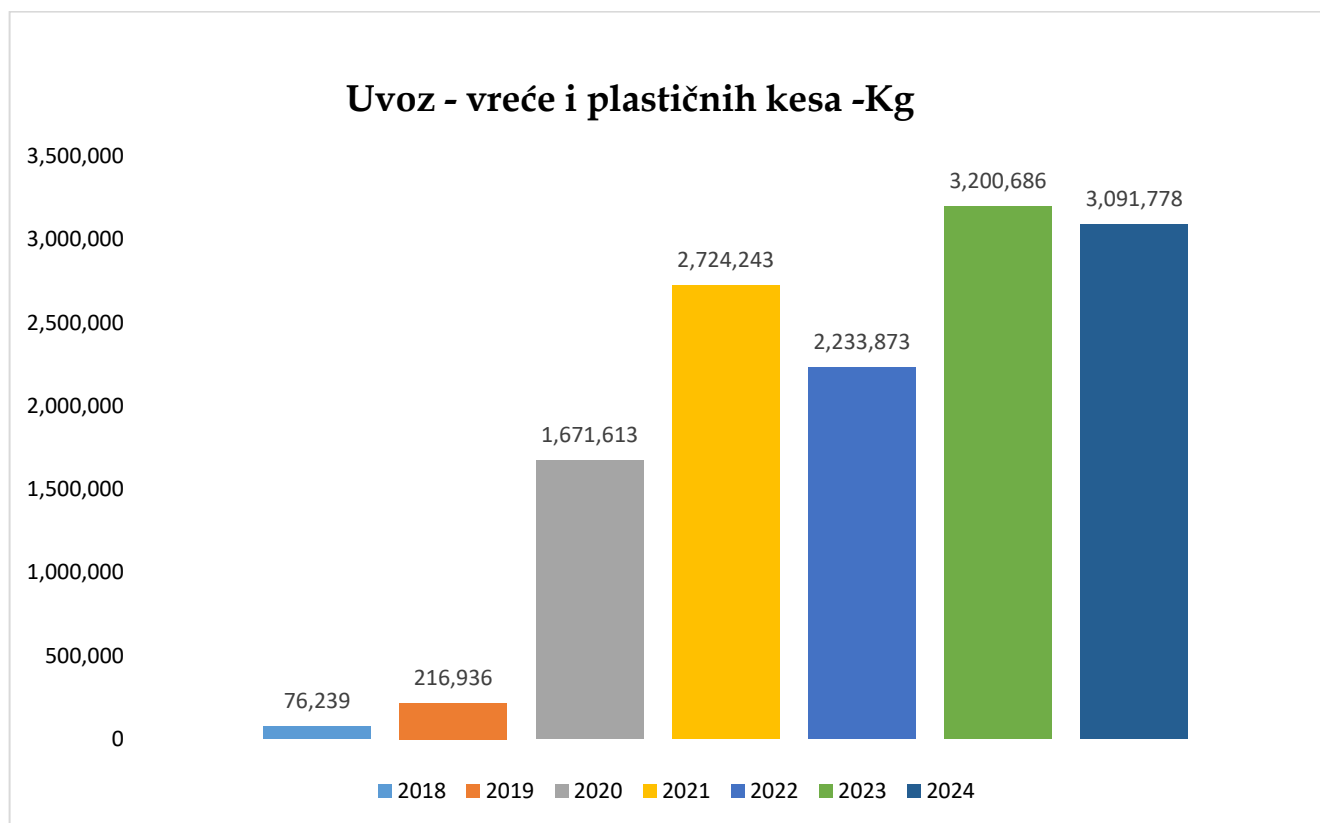
Takođe vredni napomenuti da je tokom 2024. godine uvezeno 258.936 kg plastičnih kesa i vreća, što predstavlja smanjenje od 68,4% u poređenju sa 2023. godinom kada je uvezeno 820.099 kg.



Slika 11. Količina uvezenih plastičnih kesa i vreća od 2018. do 2024. godine

Tokom perioda 2018–2024, izvoz plastičnih kesa i vreća sa Kosova je pokazao kontinuirani i značajan porast. Ovaj trend odražava održivi razvoj lokalnih proizvodnih kapaciteta, kao i jačanje prisustva kosovskih proizvoda na međunarodnim tržištima. Blagi pad izvoza u 2024. godini može se tumačiti kao faza stabilizacije nakon brzog rasta u prethodnim godinama (slika 12).

S druge strane, tokom 2024. godine izvezeno je 3.091.778 kg plastičnih kesa i vreća, što predstavlja smanjenje od 3,4% u poređenju sa 2023. godinom, kada je ova količina iznosila 3.200.686 kg.



Slika 12. Količina izvezenih plastičnih kesa i vreća 2018 – 2024

Podaci pokazuju značajno smanjenje uvoza i blago smanjenje izvoza plastičnih kesa i vreća u 2024. godini, u poređenju sa prethodnom godinom.

Ovo smanjenje i uvoza i izvoza može biti posledica pozitivnog uticaja primene Administrativnog uputstva (VRK) br. 04/2025 o ambalaži i ambalažnom otpadu. Ovo uputstvo je poslužilo kao osnova za odluku Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, od 5. oktobra 2023. godine, o uvođenju naknade od 5 centi za svaku korišćenu plastičnu kesu.

Izveštavanje o proizvodnji plastičnih kesa od strane lokalnih proizvođača

Prema Administrativnom uputstvu o plastičnim kesama, član 42, tačka 1, proizvođači plastičnih kesa su obavezni da prijave Agenciji za zaštitu životne sredine Kosova (KAZŽS) broj kesa proizvedenih tokom prethodne godine.

Ovo izveštavanje je u skladu sa zakonskim i administrativnim zahtevima usmerenim na zaštitu životne sredine i upravljanje održivim korišćenjem plastike na Kosovu. Štaviše, ove mere doprinose sprovođenju politika za smanjenje upotrebe plastičnih kesa i promociju ekoloških alternativa, u skladu sa praksama zemalja Evropske unije.

**Tabela 10.** Proizvodnja plastičnih kesa od strane nekih lokalnih kompanija 2024. godine

Proizvodnja plastičnih kesa od strane lokalnih kompanija			
Proizvod 2024	Kesa za pakovanje/ Plastična kesa za nošenje 25 - 50 mikrona	Kesa za pakovanje/ Plastična kesa za nošenje preko 50 mikrona	Količina / Komada
Ukupno	17,206,986.00	55,713,868.20	Copë

Tabela prikazuje delimične podatke o proizvodnji plastičnih kesa na Kosovu od strane lokalnih proizvođača za 2024. godinu. Izveštaji ne uključuju sve podatke kompanija koje se bave ovom proizvodnom aktivnošću na Kosovu, zbog neizveštavanja i poteškoća u prikupljanju podataka.

Ukupno, podaci koje su prijavili lokalni proizvođači pokazuju da proizvodnja plastičnih kesa za obe kategorije veličina (25-50 mikrona i preko 50 mikrona) za 2024. godinu iznosi oko 17,2 miliona komada za najmanja kesa i preko 55,7 miliona komada za najveća kesa, što pokazuje značajan obim lokalne proizvodnje (videti tabelu 10).

3.10 Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za Upravljanjem Otpadom



Na osnovu važećih propisa koji regulišu oblast upravljanja otpadom, a posebno KO, utvrđene su dužnosti i odgovornosti opština za upravljanje otpadom na njihovoj teritoriji. Iz ovog pravnog osnova izvedeni su i planski dokumenti na centralnom i lokalnom nivou, koji pružaju okvir za razvoj sektora otpada.

Stoga, sprovođenjem zakonskih dužnosti i obaveza, kao i ostvarivanjem ciljeva planskih dokumenata, opštine poboljšavaju stanje u sektoru upravljanja otpadom.

U okviru indikatora: Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za upravljanje otpadom, tokom 2023. i 2024. godine, opštine koje su izveštavale uključile su nekoliko ključnih elemenata koji čine ovaj indikator.

1. Izrada i usvajanje Plana upravljanja komunalnim otpadom;
2. Izrada i usvajanje Pravilnika o upravljanju komunalnim otpadom;
3. Stalno zaposlenje službenika za upravljanje otpadom, čiji opis posla osigurava da najmanje 50% odgovornosti bude za upravljanje otpadom;
4. Zapošljavanje inspektora za zaštitu životne sredine, čiji opis posla osigurava odgovornost u oblasti upravljanja otpadom;
5. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport komunalnog otpada;
6. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport otpada od izgradnje i rušenja građevinskih objekata, sprovođenje postupaka javne nabavke;
7. Utvrđivanje tarifa usluga prolaskom kroz proces tarifiranja za sakupljanje, transport i odlaganje komunalnog otpada, kroz obračun troškova usluga, profilisanje kupaca i utvrđivanje tarifa usluga;
8. Određivanje centra za sakupljanje, tretman i odlaganje otpada od izgradnje i rušenja građevinskih objekata;
9. Izricanje obaveznih kazni.

Opštine su odgovorne za ispunjavanje zakonske obaveze izveštavanja u roku predviđenom do 31. marta naredne godine za prethodnu izveštajnu godinu. Nakon pregleda prijavljenih podataka za ovaj indikator, njihove evaluacije i provere pratećom dokumentacijom, sastavljen je opšti pregled sprovođenja procesa u skladu sa zakonskim i planskim okvirom za upravljanje otpadom.

Tokom 2023. i 2024. godine, na Kosovu je primećen različit nivo ispunjenosti zakonskih procesa u različitim regionima u vezi sa upravljanjem otpadom, ali ono što je primetno jeste da nijedna opština nije **dostigla nivo od 100% ispunjenosti zakonskih procesa.**



Region Gnjilana je zabeležio najniži nivo usklađenosti sa zakonskim procesima sa 44% u 2023. godini, dok je pad na 41% takođe primećen u 2024. godini.

Region Uroševac je zabeležio najviši nivo usklađenosti sa zakonskim procesima sa 81% u 2023. i 2024. godini.

Na nacionalnom nivou, tokom perioda 2023-2024, nivo sprovođenja zakonskih procesa-zahteva za upravljanje otpadom dostigao je prosek od oko 65-66% usklađenosti.

Ovo pokazuje da opštine moraju pokazati kontinuiranu posvećenost ispunjavanju zakonskih zahteva u ovom sektoru.

Tabela 11. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za upravljanje OO (2023. i 2024.)

REGION	Godina	1.NPUO	2.OUO	3.Službenik za UO	4.Ekološki inspektor	5.Kont. op. licenc/ MK	6.Kont. op. licenc/ MND ⁹	7.tarifni proces	8.centar za MND	9. mandatarne kazne	Prosek implementiranih procesa
PRIŠTINA	2023	100%	100%	86%	86%	71%	0%	86%	71%	57%	73%
	2024	86%	86%	71%	71%	71%	0%	86%	57%	86%	68%
MITROVICA	2023	75%	75%	75%	75%	75%	0%	75%	75%	75%	67%
	2024	75%	75%	75%	50%	75%	0%	75%	75%	75%	64%
PEĆ	2023	100%	100%	100%	100%	100%	0%	33%	33%	33%	67%
	2024	100%	100%	100%	100%	33%	0%	100%	67%	100%	78%
PRIZRENIT	2023	83%	100%	67%	83%	100%	0%	67%	83%	83%	74%
	2024	83%	100%	83%	83%	83%	0%	83%	83%	67%	74%
UROŠEVAC	2023	100%	100%	100%	100%	75%	0%	100%	50%	100%	81%
	2024	100%	100%	100%	100%	75%	0%	100%	75%	75%	81%
GJNJILANE	2023	57%	43%	57%	57%	57%	0%	43%	43%	43%	44%
	2024	71%	29%	43%	71%	57%	0%	43%	29%	29%	41%
ĐAKOVICA	2023	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	67%	33%	78%
	2024	100%	100%	67%	100%	100%	0%	100%	100%	67%	78%
Opštine koje su sprovele proces	2023	30	30	27	28	27	0	24	21	21	23
	2024	30	28	25	27	24	0	27	21	23	23
Prosek realizacije proseka	2023	85.7%	85.7%	77.1%	80.0%	77.1%	0%	68.6%	60.0%	60.0%	66%
	2024	85.7%	80.0%	71.4%	77.1%	68.5%	0%	77.1%	60.0%	65.7%	65%

⁹ Za sada nema licenciranih kompanija, stoga je ugovaranje ovlašćenih operatera za sakupljanje i transport otpada od građevinskog rada i rušenja građevinskih objekata nula.

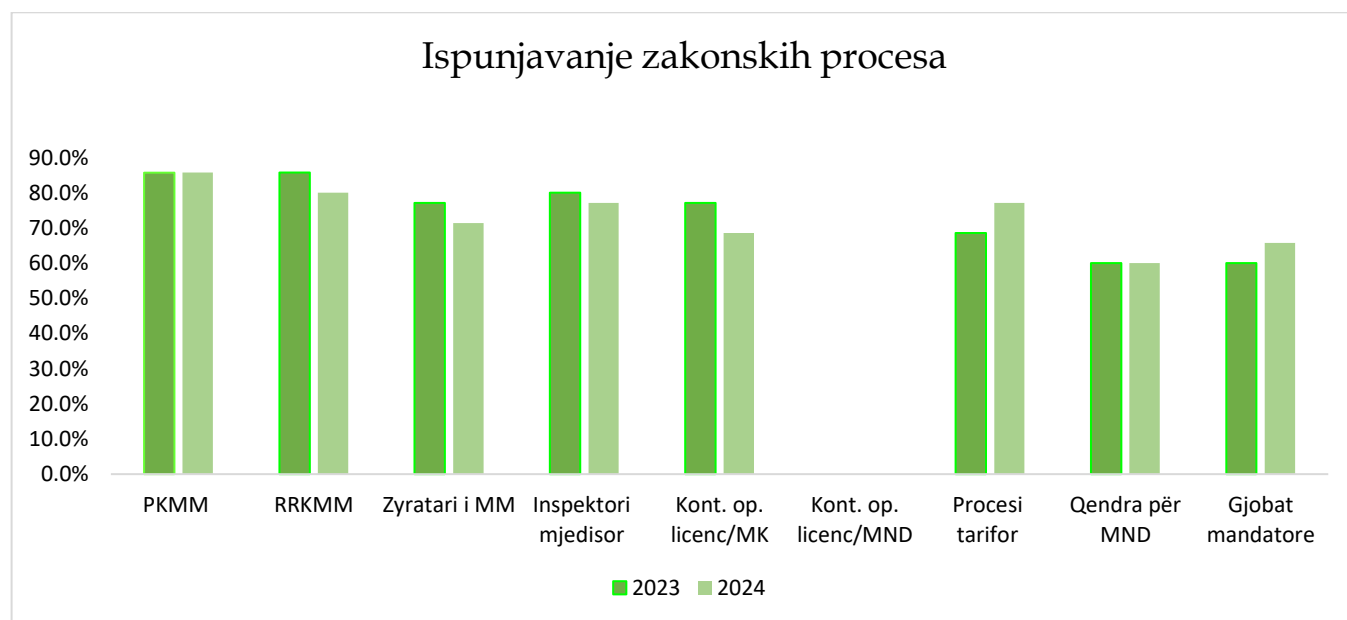
Kao i prethodnih godina, za period 2023-2024, proces koji opštine nisu sprovele jeste **proces br. 6, a već je poznato da se to dešava zbog neugovaranja licenciranih kompanija za sakupljanje i transport građevinskog i ruševinskog otpada**. Ova pojava je povezana sa nedostatkom licenciranih kompanija za upravljanje građevinskim i ruševinskim otpadom. Međutim, procenjuje se da su neke opštine preduzele korake za upravljanje ovim otpadom ugovaranjem javnih preduzeća koja posluju na teritoriji opština, privatnih građevinskih kompanija ili nekih drugih oblika.

Tokom perioda 2023-2024, najnapredniji procesi koje su opštine sprovele bili su: Proces 1: Izrada i usvajanje Plana upravljanja opštinskim otpadom (OPUO) i proces 2: Izrada i usvajanje Regionalne uredbe o upravljanju otpadom (OUUO).

Proces koji je najmanje sproveden tokom 2023. i 2024. godine je: Proces 8: Određivanje centra za sakupljanje, tretman i odlaganje otpada od izgradnje i rušenja građevinskih objekata, koji je sprovelo samo 21 opština koje su izvestile.

Ovo pokazuje da, iako su opštine uložile napore u većini procesa upravljanja otpadom, i dalje postoje značajni izazovi **u oblasti tretmana građevinskog i ruševinskog otpada, što zahteva posebnu pažnju i kontinuirano unapređenje kako bi se postigao nivo implementacije od 100%.**

Slika 13. Nivo (%) završetka potrebnih procesa na nivou zemlje, (2023. i 2024.)



Detaljni podaci o nivou implementacije procesa dati su u Prilogu 6 - 7 u izveštaja.

3.11 Upravljanje otpadom i cirkularna ekonomija

Upravljanje otpadom i cirkularna ekonomija imaju veliki potencijal da doprinesu ublažavanju klimatskih promena i stoga Kosovo može imati koristi od integracije Planova upravljanja klimom (PUK) u ovim oblastima kao dela nacionalnih klimatskih politika.

U ovom pregledu, dalje smo istražili ovu dimenziju analizirajući kako evropske zemlje uključuju cirkularnu ekonomiju i upravljanje otpadom u svoje izveštavanje o politikama i merama za ublažavanje klimatskih promena, kao i kako dodatne mere mogu pomoći u ubrzavanju budućeg smanjenja emisija gasova staklene bašte.

Integracija u evropsku porodicu za Kosovo je usko povezana sa ključnom ulogom koju cirkularna ekonomija i upravljanje otpadom mogu igrati u postizanju klimatskih ciljeva. Razumevanje i procena ovog potencijala omogućava potpunije izveštavanje i integraciju postojećih aktivnosti smanjenja emisija, bez obzira na to da li su o njima već prijavljene ili ne. Ovaj integrativni pristup je ključan za Kosovo da efikasno iskoristi cirkularnu ekonomiju u borbi protiv klimatskih promena, uključujući upravljanje otpadom kao važan stub za smanjenje emisija i poboljšanje ekološke održivosti.

Vađenje i prerada materijala kao što su fosilna goriva, biomasa, metali i nemetalni minerali čine približno 50% globalnih emisija gasova staklene bašte. Glavni cilj cirkularne ekonomije je da se vrednost proizvoda i materijala tokom njihove upotrebe održi što je duže moguće, čime se smanjuje potražnja za prirodnim resursima i emisije povezane sa njihovom ekstrakcijom i preradom.

Na primer, reciklaža staklenog otpada i njegovo korišćenje kao sekundarne sirovine u proizvodnji novog stakla zahteva manje energije nego korišćenje novih materijala, čime se smanjuju emisije. Ovo je konkretan primer akcija cirkularne ekonomije u sektoru proizvodnje stakla.

Vraćanje otpada u ekonomiju putem reciklaže je neophodno za sprovođenje cirkularne ekonomije. Emisije gasova staklene bašte u sektoru otpada uglavnom nastaju tretmanom i odlaganjem čvrstog i tečnog otpada. Čvrsti otpad se može reciklirati, deponovati, spaljivati ili biološki tretirati. Metan sa deponija čini oko 70% emisija iz sektora otpada. U evropskim zemljama se predviđa da će se ove emisije značajno smanjiti, do 58% do 2035. godine u poređenju sa nivoima iz 1990. godine.

Evropske zemlje su posvećene usvajanju i sprovođenju efikasnih politika i mera za smanjenje emisija u svim sektorima, uključujući i sektor otpada.

U tom kontekstu, Kosovo treba da razvije integrisane politike za efikasno sakupljanje i preradu otpada u reciklabilne materijale. Ovo ne samo da pomaže u održivom upravljanju otpadom, već i smanjuje potrebu za novim materijalima, koji zahtevaju više energije tokom proizvodnje, donoseći ekološke i ekonomske koristi.



Uspeh u ovoj oblasti zahteva međusektorsku saradnju, uključujući državne institucije, opštine, preduzeća, nevladine organizacije i zajednicu. Saradnja bi trebalo da obezbedi koordinaciju u politici upravljanja otpadom, infrastrukturi, investicijama i javnom obrazovanju.

Takođe, tržišta za kupovinu i upotrebu recikliranih materijala u proizvodnoj industriji zahtevaju razvoj i unapređenje. To uključuje ulaganja u tehnologiju i kapacitete, kao i stvaranje povoljnih uslova za preduzeća koja koriste reciklirane materijale.

Samo kroz ovu zajedničku posvećenost i kontinuirana unapređenja na tržištima materijala, Kosovo može izgraditi efikasan i ekonomski održiv sistem reciklaže.



NALAZI IZVEŠTAJA

- Ukupno sakupljanje otpada smanjeno je sa 471.278,00 tona u 2023. na 449.707,93 tone u 2024. godini (smanjenje od 21.570,07 tona).
- Proizvodnja otpada po stanovniku značajno je porasla u većini opština sa 240,15 kg/stanovniku/godišnje na 293,60 kg/stanovniku/godišnje, – ovo ukazuje da je broj novih stanovnika (od poslednjeg popisa 2024. godine) manji od prethodne procene.
- U skoro svim opštinama primećeno je značajno poboljšanje u eliminaciji divljih deponija, primećuje se povećanje broja malih deponija, dok su velike i srednje deponije smanjene na regionalnom nivou zemlje.
- Što se tiče pokrivenosti, uslugama sakupljanja otpada za domaćinstva na nacionalnom nivou, podaci pokazuju malu negativnu promenu, smanjenje od oko 2,7% u odnosu na prethodnu godinu.
- Finansijski indikatori obračuna i naplate usluga za domaćinstva u regionima pokazuju značajne promene u odnosu na 2023. godinu. Na nacionalnom nivou, obračun je povećan sa oko 19 miliona evra na 20,2 miliona evra, dok je naplata poboljšala stopu sa 16,9 na 18,2 miliona evra.
- Trend povećanja stope naplate za domaćinstva obeležio je poboljšanje za 2024. godinu u odnosu na 2023. godinu u nekoliko glavnih regiona.
- Nivo usklađenosti sa zakonskom usklađenošću za upravljanje otpadom dostigao je prosek od 65-66% primenljivosti, ostajući isti u odnosu na prethodnu godinu.
- Za razliku od 2023. godine, kada je ukupna količina otpada odloženog na sanitarnim deponijama bila 493.116,48 tona, u 2024. godini ova količina je smanjena na 468.111,50 tona, što je smanjenje od približno 4,9%.



PREPORUKE

- Opštine, operateri za upravljanje otpadom i centralne institucije treba da razviju politike koje podstiču sprečavanje stvaranja otpada i ulažu u tretman-reciklažu otpada;
- Opštine i licencirani operateri koji se bave prikupljanjem i transportom otpada moraju povećati svoje napore da povećaju pokrivenost uslugama sakupljanja otpada na 100%;
- Opštine i operateri sa ugovorom za uslugu sakupljanja otpada treba da povećaju stopu prikupljanja,
- Opštine, u koordinaciji sa licenciranim i ugovorenim operaterima, treba da investiraju u tehničke kapacitete u cilju smanjenja operativnih troškova. Oprema za sakupljanje i transport otpada većine ugovorenih opština-operatera je već veoma zastarela sa prosekom od 15 godina; —
- Prisustvo divljih deponija ostaje ružna pojava za životnu sredinu, stoga opštine i ovlašćeni operateri moraju da povećaju svoje obaveze kako bi ove deponije bile potpuno eliminisane;
- Mora se napraviti napredak i preći sa linearnog upravljanja otpadom na cirkularnu ekonomiju, što se postiže dubokom analizom potencijala za ponovnu upotrebu i reciklažu;
- Treba podsticati saradnju i koordinaciju sa licenciranim operaterima za reciklažu, neformalnim sektorom i kompanijama za upravljanje sanitarnim deponijama;
- Opštine treba da se maksimalno angažuju u ispunjavanju zakonskih obaveza (procesa prikazanih u prilogu 6-7 izveštaja;
- Centralne politike i podrška donatora treba da budu pravilno orijentisane kako bi se obezbedio uravnotežen razvoj upravljanja otpadom u svim regionima i opštinama;
- Opštine treba da budu orijentisane na međuopštinsku saradnju u realizaciji projekata upravljanja otpadom, jer je ovaj oblik efikasniji i pristupačniji;
- Opštine moraju da revidiraju NPUO i OTUO, usklađujući ih sa planskim dokumentima na nacionalnom nivou kao što su SIUO i PUO;
- Opštine i centralne institucije treba da se angažuju u promovisanju integrisanog upravljanja otpadom kroz konkretne inicijative, kampanje podizanja svesti i druge aktivnosti koje omogućavaju održivo upravljanje otpadom
- Podsticanje razdvajanja otpada na izvoru kroz subvencije za kontejnere u gradskim naseljima;
- Razvijanje planova za proširenje ruralne pokrivenosti, u saradnji sa regionalnim kompanijama za upravljanje otpadom;
- Obezbediti finansijsku podršku opštinama sa teškim terenom za logistički pristup (npr. subvencije za gorivo i transportna vozila) za sakupljanje otpada;
- Ojačati sisteme elektronskog obračuna i naplate, kako bi se smanjila kašnjenja i administrativne greške;
- Organizovati obuku za opštinske službenike o sprovođenju zakona o zaštiti životne sredine sa fokusom na otpad i izveštavanje KAZŽS-i;
- Proširiti i promovisati reciklažu i kompostiranje otpada kako bi se izbeglo odlaganje reciklabilnog otpada na deponije;



Generalno, rezultati pokazuju stalan napredak u finansijskom i ekološkom smislu, ali zahtevaju fokus na proširenje pokrivenosti uslugama i jačanje usklađenosti sa zakonom.

REFERENCE

Kosovska agencija za statistiku (2024) „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova na Kosovu 2024;
KAS, Anketa o tretiranom otpadu, 2023;
Zakon o otpadu, Administrativna uputstva koja regulišu upravljanje otpadom;
SMIM, PUO, POUO;
Izveštaji o upravljanju komunalnim otpadom iz prethodnih godina, AZŽSK;
Kompanije za upravljanje sanitarnim deponijama;
Kompanije za upravljanje komunalnim otpadom;
European Environment Agency, Waste and recycling, 2025;
European Environment Agency, Capturing the climate change mitigation benefits of circular economy and waste sector policies and measures, 2024;

Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023 - 2024 Opština Priština;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Glogovac;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Kosovo Polje;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Gračanica;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Lipljan;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Obilić;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Podujevo;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Mitrovica;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Srbica;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Vučitrn;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Peć;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Istok;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Klina;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Prizren;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024- Opština Suva Reka;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Mališevo;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Orahovac;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Dragaši;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Mamuša;



Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Uroševac;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Kačanik;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Štimlje;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Elez Han ;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Gnjilane;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024 - Opština Kamenica;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Vitinana
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Novo brda;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Parteš;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Ranilug;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Đakovica;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Dečane;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024.-Opština Junik;
Godišnji izveštaj za upravljanje otpadom, izveštajna godina 2023-2024-Opština Štrpce;



IZVEŠTAJ UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM NA KOSOVU 2023 -2024

Izveštaj su pripremili:

Tafe Veselaj, Sektor za monitoring u KAZŽS

Armend Agushi, HMZK /KAZŽS

Fatmir Bytyqi, Sektor za informativni sistema zaštite životne sredine u KAZŽS

Podržano od:

Andonita Bućinca, Angažovani stručnjak

Arbnora Nikola, Pripravnik

Adresa KAZŽS:

Ulica: Luan Haradinaj, Rilindja, XV/04

Tel. +381 (0) 38 200 74 093,

imejl: ammk@rks-gov.net; www.ammk-rks.net



ANEKSI

Prilog 1. Količina komunalnog otpada sakupljenog i proizvedenog na Kosovu, 2023. godina;

Prilog 2. Količina komunalnog otpada sakupljenog i proizvedenog na Kosovu, 2024. godina;

Prilog 3. Pregled pokrivenosti uslugama odlaganja komunalnog otpada za godine 2023-2024;

Prilog 4. Stopa naplate za uslugu sakupljanja KO, 2023. i 2024. godina

Prilog 5. Nelegalne deponije 2023-2024. godina

Prilog 6. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za KO 2023. godina

Prilog 7. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za KO , 2024. godina;

Prilog 1. Količina sakupljenog i proizvedenog otpada na Kosovu, 2023. godine

Količina sakupljenog i proizvedenog otpada na Kosovu, 2023.									
		Opšti i uslužni podaci				Količina prikupljenog otpada (2023)		Generisanje otpada (2023)	
	Opština / Region	Broj stanovnika (KSA -2011)	Broj stanovnika koji su usluženi	Broj domaćinstva (KSA-2011)	Broj domaćinstva va kojima se pruža usluga (12/2022)	Sakupljeni mešani komunalni otpad (tone/godišnje)	Sakupljeni mešani komunalni otpad (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/ godina)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/ dana)
1	Priština	198,897	368,284	40,528	75,043	89,840.00	89,840,000.00	243.94	0.67
2	Glogoc	58,531	48,378	8,786	7,262	10,685.00	10,685,000.00	220.86	0.61
3	Kosovo- Polje	34,827	79,843	6,580	15,085	18,913.00	18,913,000.00	236.88	0.65
4	Gračanica	10,675	15,777	2,421	3,578	5,022.00	5,022,000.00	318.32	0.87
5	Lipjan	57,605	52,625	9,497	8,676	13,213.00	13,213,000.00	251.08	0.69
6	Obilić	21,549	18,847	3,852	3,369	7,217.00	7,217,000.00	382.93	1.05
7	Podujevo	88,499	54,792	13,440	8,321	16,106.00	16,106,000.00	293.95	0.81
	RKO "Čišćenje"	470,583	638,546	85,104	121,334	160,996.00	160,996,000.00	252.13	0.69
R1	REGION PRIŠTINA	470,583	63546	85,104	121,334	160,996.00	160,996,000.00	252.13	0.69
8	Mitrovica	71,909	88,809	13,173	16,269	25,924.00	25,924,000.00	291.91	0.80
9	Skenderaj	50,858	42,728	7,682	6,454	8,683.00	8,683,000.00	203.22	0.56
10	Vučitrn	69,870	70,217	11,866	11,925	20,593.00	20,593,000.00	293.27	0.80
	RKO "Uniteti"	192,637	201,755	32,721	34,648	55,200.00	55,200,000.00	273.60	0.75
11	Severna Mitrovica	*	*	*	*	*	*	*	*
12	Zvečan	*	*	*	*	*	*	*	*
13	Zubin- Potok	*	*	*	*	*	*	*	*
14	Leposavić	*	*	*	*	*	*	*	*
R2	REGION MITROVICA	192,637	201,755	32,721	34,648	55,200.00	55,200,000.00	273.60	0.75
15	Peć	96,450	100,912	17,682	18,500	33,077.00	33,077,000.00	327.78	0.90
16	Istog	39,289	48,084	6,741	8,250	11,569.00	11,569,000.00	240.60	0.66
17	Klina	38,496	45,038	5,843	6,836	7,738.00	7,738,000.00	171.81	0.47
	RKO "Ambienti"	174,235	194,034	30,266	33,586	52,384.00	52,384,000.00	269.97	0.74
R3	REGION PEJËS	174,235	194,034	30,266	33,586	52,384.00	52,384,000.00	269.97	0.74

18	Prizren	177,781	202,313	29,625	33,713	49,166.00	49,166,000.00	243.02	0.67
19	Suva- Reka	59,722	77,439	9,145	11,858	13,484.00	13,484,000.00	174.12	0.48
20	Mališevo	54,613	64,259	6,879	8,094	9,968.00	9,968,000.00	155.12	0.42
21	Orahovac	56,208	73,567	8,221	10,760	14,051.00	14,051,000.00	190.99	0.52
22	Dragaš	33,997	31,590	6,215	5,775	7,479.00	7,479,000.00	236.75	0.65
RKO "Ekoregjioni"		382,321	449,169	60,085	70,200	94,148.00	94,148,000.00	209.60	0.57
23	Mamuša	5,507	4,758	566	489	1,200.00	1,200,000.00	252.22	0.69
R4	REGION PRIZREN	387,828	453,927	60,651	70,689	95,348.00	95,348,000.00	210.05	0.58
24	Uruševac	108,610	99,582	18,359	16,833	24,427.00	24,427,000.00	245.29	0.67
25	Kaçanik	33,409	38,191	5,547	6,341	4,770.00	4,770,000.00	124.90	0.34
26	Štimlje	27,324	22,974	4,158	3,496	4,691.00	4,691,000.00	204.19	0.56
RKO "Pastërtia"		169,343	160,747	28,064	26,670	33,888.00	33,888,000.00	210.82	0.58
27	Elez -Han	9,403	9,649	1,452	1,490	2,016.00	2,016,000.00	208.93	0.57
28	Štrpce	6949	12,869	1,485	2,750	1,720.00	1,720,000.00	133.66	0.37
R5	REGION URUŠEVAC	185,695	183,265	31,001	30,910	37,624.00	37,624,000.00	205.30	0.56
29	Gnjilane	90,178	77,406	17,115	14,691	25,557.00	25,557,000.00	330.17	0.90
30	Kamenica	36,085	27,855	6,419	4,955	5,061.00	5,061,000.00	181.69	0.50
31	Vitina	46,987	25,562	7,520	4,091	6,451.00	6,451,000.00	252.37	0.69
32	Novo brdo	6,729	4,997	1,449	1,076	1,964.00	1,964,000.00	393.05	1.08
RKO "Ekohigjiena"		179,979	135,820	32,503	24,813	39,033.00	39,033,000.00	287.39	0.79
33	Partesh	1,787	*	418	*	*	*	*	*
34	Klokot	2556	*		*	*	*	*	*
35	Ranillug	3,866	*	956	*	*	*	*	*
R6	REGION GNJILANE	188,188	135,820	33,877	24,813	39,033.00	39,033,000.00	287.39	0.79
36	Đakovica	94,556	94,736	16,303	16,334	22,544.00	22,544,000.00	237.97	0.65
RKO "Çabрати"		94,556	94,736	16,303	16,334	22,544.00	22,544,000.00	237.97	0.65
37	Deçan	40,019	52,554	5,887	7,731	7,211.00	7,211,000.00	137.21	0.38
38	Junik	6,084	7,799	770	987	938.00	938,000.00	120.28	0.33
R7	REGION ĐAKOVICE	140,659	155,089	22,960	25,052	30,693.00	30,693,000.00	197.91	0.54
KOSOVOVO		1,739,825	1,962,435	296,580	341,032	471,278.00	471,278,000.00	240.15	0.66
* Opština nije podnela izveštaj KAZŽS-i za izveštajnu 2023. godinu									

Prilog 2. Količina sakupljenog i proizvedenog otpada na Kosovu, 2024. godine

Količina sakupljenog i proizvedenog otpada na Kosovu, 2024. godine									
		Opšti uslužbenih podataka				Količina sakupljenog otpada (2024)		Proizvodnja otpada (2024)	
	Opština / Region	Broj stanovnika (ASK-2024)	Broj stanovnika koji su uslužbeni	Broj domaćinstava (ASK-2024)	Broj uslužbenih domaćinstava (2024)	Sakupljeni mešani komunalni otpad (tone/godišnje)	Sakupljeni mešani komunalni otpad (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/godišnje)	Proizvodnja otpada po glavi stanovnika (kg/dan)
1	Priština	227,466	280,822	58,320	72,000	81,797.00	81,797,000.00	291.28	0.80
2	Glogoc	48,079	35,810	9,871	6,302	9,125.00	9,125,000.00	254.82	0.70
3	Kosovo- Polje	63,949	64,411	16,056	16,172	20,438.00	20,438,000.00	317.31	0.87
4	Gračanica	18,486	19,913	4,080	3,201	8,216.00	8,216,000.00	412.59	1.13
5	Lipjan	55,044	33,643	12,127	7,412	13,216.00	13,216,000.00	392.83	1.08
6	Obilić	22,815	16,104	4,940	3,487	7,026.00	7,026,000.00	436.28	1.20
7	Podujevo	70,975	40,080	14,829	8,374	0.00	0.00	0.00	0.00
RKO "Pastrimi"		506,814	490,783	120,223	116,948	139,818.00	139,818,000.00	284.89	0.78
R1	REGION PRIŠTINA	506,814	490,783	120,223	116,948	139,818.00	139,818,000.00	284.89	0.78
8	Mitrovica	64,742	55,417	15,323	13,116	25,729.00	25,729,000.00	464.28	1.27
9	Skenderaj	40,664	32,271	8,435	6,694	8,268.00	8,268,000.00	256.21	0.70
10	Vučitrn	61,528	52,699	13,854	11,866	17,170.93	17,170,930.00	325.83	0.89
RKO "Uniteti"		166,934	140,387	37,612	31,676	51,167.93	51,167,930.00	364.48	1.0
11	Severna Mitrovica	2,326	*	728	*	*	*	*	*
12	Zvečan	434	*	105	*	*	*	*	*
13	Zubin- Potok	763	*	191	*	*	*	*	*
14	Leposavić	3,185	*	1,181	*	*	*	*	*
R2	REGION MITROVICA	173,642	140,387	39,817	31,676	51,167.93	51,167,930.00	364.48	1.0
15	Peć	82,745	86,973	19,611	20,613	33,854.00	33,854,000.00	389.25	1.07
16	Istog	33,008	39,916	7,583	9,170	7,256.00	7,256,000.00	181.78	0.50
17	Klina	30,503	34,831	6,752	7,710	6,431.00	6,431,000.00	184.63	0.51
RKO "Ambienti"		146,256	161,720	33,946	37,493	47,541.00	47,541,000.00	293.97	0.81

R3	REGION PEJËS	146,256	161,720	33,946	37,493	47,541.00	47,541,000.00	293.97	0.81
18	Prizren	147,246	151,821	32,701	33,717	52,072.00	52,072,000.00	342.98	0.94
19	Suva- Reka	45,749	54,074	11,216	12,084	11,354.00	11,354,000.00	209.97	0.58
20	Mališevo	43,888	43,903	8,548	8,551	10,100.00	10,100,000.00	230.05	0.63
21	Orahovac	41,799	48,455	9,169	10,629	14,065.00	14,065,000.00	290.27	0.80
22	Dragaš	28,896	25,059	6,988	6,060	6,210.00	6,210,000.00	247.82	0.68
RKO "Ekoregjioni"		307,578	323,312	68,622	71,041	93,801.00	93,801,000.00	290.13	0.79
23	Mamuša	5,607	0	871	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
R4	REGION PRIZRENIT	313,185	323,312	69,493	71,041	93,801.00	93,801,000.00	290.13	0.79
24	Uruševac	109,255	102,964	24,314	22,914	35,138.00	35,138,000.00	341.26	0.93
25	Kaçanik	27,716	29,418	5,896	6,258	6,123.00	6,123,000.00	208.14	0.57
26	Štimlje	24,308	18,344	4,842	3,654	4,422.00	4,422,000.00	241.06	0.66
RKO "Pastërtia"		161,279	150,726	35,052	32,826	45,683.00	45,683,000.00	303.09	0.83
27	Elez -Han	8,533	6,553	1,737	1,334	1,173.00	1,173,000.00	178.99	0.49
28	Štrpce	10,771	9,883	2,997	2,750	2,880.00	2,880,000.00	291.40	0.80
R5	REGION URUŠEVACT	180,583	167,162	39,786	36,910	49,736.00	49,736,000.00	297.53	0.82
29	Gnjilane	82,980	54,617	19,871	13,079	26,425.00	26,425,000.00	483.82	1.33
30	Kamenicë	22,868	19,759	5,928	5,122	5,544.00	5,544,000.00	280.58	0.77
31	Viti	35,566	18,796	7,885	4,167	7,241.00	7,241,000.00	385.25	1.06
32	Novo brdo	4,493	6,761	1,038	1,562	1,893.00	1,893,000.00	279.98	0.77
RKO "Ekohigjiena"		145,907	99,933	34,722	23,930	41,103.00	41,103,000.00	411.31	1.13
33	Partesh	3,240	*	930	*	*	*	*	*
34	Klokot	3,041	*	665	*	*	0.00	*	*
35	Ranillug	2,481	*	659	*	*	0.00	*	*
R6	REGION GJILANIT	154,669	99,933	36,976	23,930	41,103.00	41,103,000.00	411.31	1.13
36	Đakovica	94,556	24,168	16,303	18,448	20,267.00	20,267,000.00	189.42	0.52
RKO "Çabratii"		94,556	24,168	16,303	4,167	20,267.00	20,267,000.00	189.42	0.52
37	Deçan	27,775	37,110	5,909	7,895	5,474.00	5,474,000.00	147.51	0.40
38	Junik	3,943	4,317	895	980	800.00	800,000.00	185.29	0.51
R7	REGION ĐAKOVICE	126,274	65,596	23,107	27,323	26,541.00	26,541,000.00	178.82	0.49
KOSOVO		1,601,423	1,433,583	363,348	348,738	449,707.93	449,707,930.00	293.60	0.80
* Opština nije podnela izveštaj KAZŽS-i za izveštajnu 2024. godinu									

Prilog 3. Opšti pregled pokrivenosti uslugama komunalnog otpada za period 2023-2024.

Br.	Opštine -Region	Opšte informacije			Pokrivenost uslugama sakupljanja otpada			
		Broj stanovnika (ASK-2024)	Broj domaćinstava (ASK-2024)	Broj domaćinstava koja primaju uslugu (2023)	Broj domaćinstava koja primaju uslugu (2024)	Stopa pokrivenosti domaćinstava uslugama (2023)	Stopa pokrivenosti domaćinstava uslugama (2024)	Povećanje ili smanjenje stope pokrivenosti domaćinstava 2023-2024 (%)
1	Priština	227,466	58,320	75,043	72,000	100.0%	100.0%	0%
2	Drenas	48,079	9,871	7,262	7,352	82.7%	74.5%	-8%
3	Kosovo Polje	63,949	16,056	15,281	16,172	100.0%	100.0%	0%
4	Gračanica	18,486	4,080	16,058	4,395	100.0%	100.0%	0%
5	Lipjan	55,044	12,127	8,676	7,412	91.4%	61.1%	-30%
6	Obilić	22,815	4,940	3,369	3,487	87.5%	70.6%	-17%
7	Podujevo	70,975	14,829	9,263	8,374	68.9%	56.5%	-12%
RKO "Pastrimi"		506,814	120,223	134,952	119,192	94.5%	87.4%	-7.1%
R1	REGION PRIŠTINA	506,814	120,223	134,952	119,192	94.5%	87.4%	-7.1%
8	Mitrovica	64,742	15,323	16,269	13,116	100.0%	100.0%	0%
9	Skenderaj	40,664	8,435	6,454	6,694	84.0%	79.4%	-5%
10	Vučitrn	61,528	13,854	11,925	11,866	100.0%	100.0%	0%
RKO "Uniteti"		166,934	37,612	34,648	31,676	96.2%	95.4%	-0.8%
11	Severna Mitrovica	2,326	728	*	*	*	*	0%
12	Zvečan	434	105	*	*	*	*	0%
13	Zubin-Potok	763	191	*	*	*	*	0%
14	Leposavić	3,185	1,181	*	*	*	*	0%
R2	REGION MITROVICE	173,642	39,817	34,648	31,676	96.2%	95.4%	-0.8%
15	Peć	82,745	19,611	18,500	20,613	100.0%	100.0%	0%
16	Istog	33,008	7,583	8,250	9,170	100.0%	100.0%	0%
17	Klina	30,503	6,752	6,836	7,710	100.0%	100.0%	0%
RKO "Ambienti"		146,256	33,946	33,586	37,493	100.0%	100.0%	0%
R3	REGION PEĆ	146,256	33,946	33,586	37,493	100.0%	100.0%	0%
18	Prizren	147,246	32,701	33,713	33,717	100.0%	100.0%	0%

19	Suva- Reka	45,749	11,216	11,858	12,084	100.0%	100.0%	0%
20	Mališevo	43,888	8,548	8,094	8,551	100.0%	100.0%	0%
21	Orahovac	41,799	9,169	10,760	10,629	100.0%	100.0%	0%
22	Dragaš	28,896	6,988	5,775	6,060	92.9%	86.7%	-6%
RKO "Ekoregijoni"		307,578	68,622	70,200	72,214	103.8%	99.9%	-3.9%
23	Mamuša	5,607	871	498	0	88.0%	0.0%	-88%
R4	REGION PRIZRENIT	313,185	69,493	70,698	72,214	99.2%	97.4%	-1.8%
24	Uruševac	109,255	24,314	16,833	22,914	91.7%	94.2%	3%
25	Kaçanik	27,716	5,896	6,341	6,258	100.0%	100.0%	0%
26	Štimlje	24,308	4,842	2,130	3,654	51.2%	75.5%	24%
RKO "Pastërtia"		161,279	35,052	25,304	32,826	90.2%	93.6%	3.4%
27	Elez- Han	8,533	1,737	1,490	1,334	100.0%	100.0%	0%
28	Štrpce	10,771	2,997	3,469	2,750	100.0%	100.0%	0%
R5	REGION URUŠEVAC	180,583	39,786	30,263	36,910	93.5%	97.0%	3.5%
29	Gnjilane	82,980	19,871	14,691	13,079	85.8%	65.8%	-20%
30	Kamenica	22,868	5,928	4,955	5,122	77.2%	86.4%	9%
31	Viti	35,566	7,885	4,091	4,167	54.4%	52.8%	-2%
32	Novo brdo	4,493	1,038	1,130	1,562	78.0%	100.0%	22%
RKO "Ekohigjiena"		145,907	34,722	24,867	23,930	76.5%	68.9%	-7.6%
33	Partesh	3,240	930	380	*	100.0%	*	-100%
34	Klokot	3,041	665	*	*	0.0%	*	0%
35	Ranillug	2,481	659	923	9	96.5%	*	-96.5%
R6	REGION GJILANIT	154,669	36,976	26,170	23,930	76.1%	64.7%	-11.4%
36	Đakovica	94,556	16,303	16,334	18,448	100.0%	100.0%	0%
RKO "Çabрати"		94,556	16,303	16,334	18,448	100.0%	100.0%	0%
37	Deçan	27,775	5,909	7,731	7,895	100.0%	100.0%	0%
38	Junik	3,943	895	1,957	980	100.0%	100.0%	0%
R7	REGION ĐAKOVICA	126,274	23,107	26,022	27,323	100.0%	100.0%	0%
KOSOVO		1,601,423	363,348	356,339	347,565	93.6%	90.9%	-2.7%
* Opštine nisu dostavile podatke								

Prilog 4. Stopa naplate za uslugu prikupljanja OO, 2023. i 2024. godina

Opšti pregled obračuna/naplate usluga sakupljanja i transporta otpada							
	OPŠTINE/ REGION RKO	Naplata za usluge domaćinstva (2023)	Naplata za usluge domaćinstva (2023)	Stopa naplata za usluge domaćinstva (2023)	Stopa naplata za usluge domaćinstva (2024)	Stopa naplata za usluge domaćinstva (2024)	Stopa naplata za usluge domaćinstva (2024)
1	Priština	€ 4,910,800.00	€ 4,730,800.00	96.33%	€ 5,011,200.00	€ 4,011,200.00	80.04%
2	Glogoc	€ 406,916.00	€ 374,313.00	91.99%	€ 412,087.00	€ 366,752.00	89.00%
3	Kosovo Polje	€ 823,741.00	€ 746,139.00	90.58%	€ 1,031,063.00	€ 874,647.00	84.83%
4	Gračanica	€ 216,974.00	€ 196,020.00	90.34%	€ 308,924.00	€ 301,485.00	97.59%
5	Lipjan	€ 516,260.00	€ 509,666.00	98.72%	€ 525,911.00	€ 498,342.00	94.76%
6	Obilić	€ 189,025.00	€ 190,185.00	100.61%	€ 229,225.00	€ 211,871.00	92.43%
7	Podujevo	€ 473,094.00	€ 428,639.00	90.60%	€ 460,000.00	€ 410,000.00	89.13%
	RKO "Pastrimi"	€ 7,536,810.00	€ 7,175,762.00	95.21%	€ 7,978,410.00	€ 6,674,297.00	83.65%
R1	REGION PRIŠTINA	€ 7,536,810.00	€ 7,175,762.00	95.21%	€ 7,978,410.00	€ 6,674,297.00	83.65%
8	Mitrovica	€ 923,586.00	€ 569,192.00	61.63%	€ 981,175.00	€ 796,146.00	81.14%
9	Skenderaj	€ 297,796.00	€ 281,596.00	94.56%	€ 329,246.00	€ 292,407.00	88.81%
10	Vučitrn	*	*	*	*	*	*
	RKO "Uniteti"	€ 1,221,382.00	€ 850,788.00	69.66%	€ 1,310,421.00	€ 1,088,553.00	83.07%
11	Severna Mitrovica	*	*	*	*	*	*
12	Zvečan	*	*	*	*	*	*
13	Zubin-Potok	*	*	*	*	*	*
14	Leposavić	*	*	*	*	*	*
R2	REGION MITROVICAS	€ 1,221,382.00	€ 850,788.00	69.66%	€ 1,310,421.00	€ 1,088,553.00	83.07%
15	Peć	€ 1,117,746.00	€ 987,227.00	88.32%	€ 1,195,476.00	€ 1,106,926.00	92.59%
16	Istog	€ 454,700.00	€ 428,346.00	94.20%	€ 547,467.00	€ 499,924.00	91.32%
17	Klina	€ 394,748.00	€ 348,640.00	88.32%	€ 448,023.00	€ 448,163.00	100.03%
	RKO "Ambienti"	€ 1,967,194.00	€ 1,764,213.00	89.68%	€ 2,190,966.00	€ 2,055,013.00	93.79%
R3	RAJONII PEJËS	€ 1,967,194.00	€ 1,764,213.00	89.68%	€ 2,190,966.00	€ 2,055,013.00	93.79%
18	Prizren	€ 1,578,696.00	€ 1,107,592.00	70.16%	€ 1,629,701.00	€ 1,511,854.00	92.77%

19	Suva Reka	€	515,479.00	€	529,906.00		102.80%	€	529,748.00	€	570,917.00		107.77%
20	Mališevo	€	360,872.00	€	388,000.00		107.52%	€	438,463.00	€	454,837.00		103.73%
21	Orahovac	€	560,222.00	€	531,512.00		94.88%	€	434,975.00	€	432,037.00		99.32%
22	Dragaš	€	188,539.00	€	201,888.00		107.08%	€	169,913.00	€	193,136.00		113.67%
RKO "Ekoregjioni"		€	3,203,808.00	€	2,758,898.00		86.11%	€	3,202,800.00	€	3,162,781.00		98.75%
23	Mamuša	€	29,340.00	€	28,080.00		95.71%		*		*		*
R4	REGION PRIZREN	€	3,233,148.00	€	2,786,978.00		86.20%	€	3,202,800.00	€	3,162,781.00		98.75%
24	Uruševac	€	1,382,518.00	€	1,010,609.00		73.10%	€	1,280,000.00	€	1,375,685.00		107.48%
25	Kaçanik	€	326,851.00	€	286,062.00		87.52%	€	305,036.00	€	309,935.00		101.61%
26	Štimlje	€	239,130.00	€	174,970.00		73.17%	€	220,000.00	€	244,360.00		111.07%
27	Elez- Han	€	65,163.00	€	68,504.00		105.13%	€	203,771.00	€	115,796.00		56.83%
28	Štrpce	€	30,300.00	€	9,180.00		30.30%	€	20,060.00	€	10,260.00		498.06%
R5	REGION URUŠEVAC	€	2,043,962.00	€	1,549,325.00		75.80%	€	2,028,867.00	€	2,056,036.00		101.34%
29	Gnjilane	€	1,048,989.00	€	950,262.00		90.59%	€	1,121,170.00	€	1,068,683.00		95.32%
30	Kamenica	€	282,878.00	€	256,015.00		90.50%	€	283,150.00	€	281,864.00		99.55%
31	Vitina	€	323,540.00	€	265,230.00		81.98%	€	351,794.00	€	291,862.00		82.96%
32	Novobrd		*		*		*	€	83,059.00	€	76,063.00		91.58%
RKO "Ekohigjiena"		€	1,655,407.00	€	1,471,507.00		88.89%	€	1,839,173.00	€	1,718,472.00		93.44%
33	Parteš		*		*		*		*		*		*
34	Klokot		*		*		*		*		*		*
35	Ranilug		*		*		*		*		*		*
R6	REGION Gnjilane	€	1,655,407.00	€	1,471,507.00		88.89%	€	1,839,173.00	€	1,718,472.00		93.44%
36	Đakovica	€	893,840.00	€	870,953.00		97.44%	€	1,219,142.00	€	1,098,847.00		90.13%
RKO "Çabrati"		€	893,840.00	€	870,953.00		97.44%	€	1,219,142.00	€	1,098,847.00		90.13%
37	Deçan	€	425,211.00	€	417,929.00		98.29%	€	428,888.00	€	403,970.00		94.19%
38	Junik	€	42,475.00	€	40,720.00		95.87%	€	32,831.00	€	32,175.00		98.00%
R7	REGION ĐAKOVICA	€	1,361,526.00	€	1,329,602.00		97.66%	€	1,680,861.00	€	1,534,992.00		91.32%
KOSOVO		€	19,019,429.00	€	16,928,175.00		89.00%	€	20,231,498.00	€	18,290,144.00		90.40%
*Opštine nisu dostavile podatke.													

Dodatak 5. Divlje deponije 2023-2024

Nelegalne deponije								
2023					2024			
Nelegalne deponije po veličini								
Opština	Male deponije (1-5 vreća za smeće od 200 litara)	Srednje deponije i (6- 20 vreća za smeće od 200 litara)	Veliki deponije (>20 vreća za smeće od 200 litara)	Ukupno nelegalne deponija 2023.	Male deponije (1-5 vreća za smeće od 200 litara)	Srednje deponije i (6- 20 vreća za smeće od 200 litara)	Veliki deponije (>20 vreća za smeće od 200 litara)	Ukupno nelegalne deponija 2024
Priština	0	0	3	3	0	0	1	1
Glogoc	5	9	3	17	8	9	4	21
	1	3	5	9	1	3	5	9
Gračanica	2	4	1	7	2	4	1	7
Lipjan	15	35	30	80	15	35	26	76
Obilić	0	0	0	0	0	0	0	0
Podujevo	0	0	0	0	30	7	3	40
R. Priština	19.83%	43.97%	36.21%	116	36.36%	37.66%	25.97%	154
Mitrovica	6	6	4	16	6	6	4	16
Skendvraj	3	13	10	26	3	13	10	26
Vučitrn	1	1	1	3	1	1	1	3
Severna Mitrovica	*	*	*	*	*	*	*	*
Zvečan	*	*	*	*	*	*	*	*
Zubin- Potok	*	*	*	*	*	*	*	*
Leposavić	*	*	*	*	*	*	*	*
R. Mitrovica	22.22%	44.44%	33.33%	45	22.22%	44.44%	33.33%	45
Pejć	7	9	5	21	3	5	6	14
Istog	1	5	1	7	1	5	1	7
Klina	3	7	8	18	3	7	8	18
R. Pejć	24.40%	46.62%	31.16%	46	18.52%	44.73%	39.32%	39
Prizren	12	2	0	14	11	0	0	11
Suva Reka	5	4	0	9	4	4	0	8
Mališevo					*	*	*	*
Orahovac	2	3	2	7	22	0	0	22
Dragaš	0	11	27	38	2	12	23	37

Mamuša	2	2	2	6	*	*	*	*
R. Prizrena	28.38%	29.73%	41.89%	74	50.00%	20.51%	29.49%	78
Uruševac	0	5	1	6	0	4	1	5
Kačanik	8	3	4	15	8	3	4	15
Shtimlje	0	6	5	11	0	6	5	11
Elez- Han	3	4	1	8	2	4	1	7
Štrpca	10	7	5	22	10	7	5	22
R. Uruševac	33.87%	40.32%	25.81%	62	33.33%	40.00%	26.67%	60
Gnjilan					1	1	1	3
Kamenica	0	3	6	9	0	3	6	9
Vitina					0	0	0	0
Novobrdo	0	3	1	4	0	3	1	4
Parteš	*	*	*	*	*	*	*	*
Klokot	*	*	*	*	*	*	*	*
Ranillug	*	*	*	*	22	0	0	22
R. Gnjilan	0.00%	46.15%	53.85%	13	60.53%	18.42%	21.05%	38
Đakovica	2	6	28	36	2	6	28	36
Dečan	5	4	1	10	5	2	1	8
Junik	1	0	0	1	0	0	0	0
R. Đakovica	17.02%	21.28%	61.70%	47	15.91%	18.18%	65.91%	44
Ukupno	94	155	154	403	162	150	146	458

Prilog 6. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za UO, 2023.

	Opštine / Region	1. Izrada i usvajanje NPUO	2. Izrada i usvajanje Opštinske uredbe o upravljanju otpadom	3. Službenik za UO	4. Inspektor za životnu sredinu	5. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport komunalnog otpada	6. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport N i D ² otpada	7. Određivanje naknada za usluge prolaskom kroz proces naplate	8. Određivanje centra za sakupljanje, tretman i odlaganje N i D otpada	9. Obavezne kazne	Broj implemen- tiranih procesa
1	Priština	1	1	1	0	0	0	1	1	0	5
2	Drenas	1	1	1	1	0	0	1	1	1	7
3	Kosovo Polje	1	1	1	1	1	0	0	0	0	5
4	Gračanica	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
5	Lipjan	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
6	Obilić	1	1	0	1	1	0	1	0	1	6
7	Podujevo	1	1	1	1	1	0	1	1	0	7
	RKO "Pastrimi"	100%	100%	86%	86%	71%	0%	86%	71%	57%	73%
R1	REGION PRIŠTINA	100%	100%	86%	86%	71%	0%	86%	71%	57%	73%
8	Mitrovica	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
9	Skenderaj	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
10	Vučitrn	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
	RKO "Uniteti"	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	100%	100%	89%
11	Severna Mitrovica	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
12	Zvečan	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
13	Zubin- Potok	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
14	Leposavić	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
R2	REGION MITROVICA	75%	75%	75%	75%	75%	0%	75%	75%	75%	67%
15	Peć	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
16	Istog	1	1	1	1	1	0	0	0	0	5

17	Klina	1	1	1	1	1	0	0	0	0	5
RKO "Ambienti"		100%	100%	100%	100%	100%	0%	33%	33%	33%	67%
R3	REGION PEĆ	100%	100%	100%	100%	100%	0%	33%	33%	33%	67%
18	Prizren	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
19	Suva- Reka	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
20	Mališevo	0	1	1	1	1	0	1	1	1	7
21	Orahovac	1	1	0	1	1	0	1	1	1	7
22	Dragaš	1	1	1	1	1	0	0	0	1	6
RKO "Ekoregjioni"		80%	100%	80%	100%	100%	0%	80%	80%	100%	80%
23	Mamuša	1	1	0	0	1	0	0	1	0	4
R4	REGION PRIZREN	83%	100%	67%	83%	100%	0%	67%	83%	83%	74%
24	Uruševac	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
25	Kaçanik	1	1	1	1	1	0	1	0	1	7
26	Štimlje	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
RKO "Pastërtia"		100%	100%	100%	100%	67%	0%	100%	33%	100%	78%
27	Elez- Han	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
28	Štrpce	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
R5	REGION URUŠEVAC	100%	100%	100%	100%	75%	0%	100%	50%	100%	81%
29	Gnjilane	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
30	Kamenica	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
31	Vitina	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
32	Novo brdo	1	0	1	1	1	0	0	0	0	4
RKO "Ekohigjiena"		100%	75%	100%	100%	100%	0%	75%	75%	75%	78%
33	Parteš	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
34	Klokot	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
35	Ranillug	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
R6	REGION GNJILANE	57%	43%	57%	57%	57%	0%	43%	43%	43%	44%
36	Đakovica	1	1	1	1	1	0	1	0	1	7
RKO "Çabratë "		100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	0%	100%	78%

37	Dečan	1	1	1	1	1	0	1	1	0	7
38	Junik	1	1	1	1	1	0	1	1	0	7
R7	REGION ĐAKOVICA	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	67%	33%	78%
KOSOVO- Broj opština koje su sprovele proces		30	30	27	28	27	0	24	21	21	23
KOSOVO - prosek sprovođenja procesa/a		85.7%	85.7%	77.1%	80.0%	77.1%	0.0%	68.6%	60.0%	60.0%	66%
* Opština nije dostavila podatke. Opština nije prijavila poda Opština nije dostavila podatke. tke.											

Prilog 7. Usklađenost sa zakonskim i planskim okvirom za UO, 2024.

	Opštine / Region	1. Izrada i usvajanje NPUO	2. Izrada i usvajanje Opštinske uredbe o upravljanju otpadom	3. Službenik UO	4. Inspektor za životnu sredinu	5. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport komunalnog otpada	6. Ugovaranje licenciranih operatera za sakupljanje i transport N i D ² otpada	7. Određivanje naknada za usluge prolaskom kroz proces naplate	8. Određivanje centra za sakupljanje, tretman i odlaganje N i D otpada	9. Obavezne kazne	Broj implemen- tiranih procesa
1	Priština	1	1	1	0	1	0	1	1	1	7
2	Drenas	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
3	Kosovo Polje	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
4	Gračanica	0	1	1	1	1	0	1	1	1	7
5	Lipjan	1	0	1	1	1	0	1	0	1	6
6	Obilić	1	1	0	0	0	0	1	0	0	3
7	Podujevo	1	1	0	1	1	0	0	1	1	6
	RKO "Pastrimi"	86%	86%	71%	71%	71%	0%	86%	57%	86%	68%
R1	REGION PRIŠTINA	86%	86%	71%	71%	71%	0%	86%	57%	86%	68%
8	Mitrovica	1	1	1	0	1	0	1	1	1	7
9	Skenderaj	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
10	Vučitrn	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
	RKO "Uniteti"	100%	100%	100%	67%	100%	0%	100%	100%	100%	85%
11	Severna Mitrovica	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
12	Zvečan	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
13	Zubin- Potok	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
14	Leposavić	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
R2	REGION MITROVICA	75%	75%	75%	50%	75%	0%	75%	75%	75%	64%
15	Peć	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
16	Istog	1	1	1	1	0	0	1	1	1	7

17	Klina	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
RKO "Ambienti"		100%	100%	100%	100%	33%	0%	100%	67%	100%	78%
R3	REGION PEĆ	100%	100%	100%	100%	33%	0%	100%	67%	100%	78%
18	Prizren	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
19	Suva- Reka	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
20	Mališevo	0	1	1	1	1	0	1	1	0	6
21	Orahovac	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
22	Dragaš	1	1	1	1	1	0	1	0	1	7
RKO "Ekoregjioni"		80%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	80%	80%	82%
23	Mamuša	1	1	0	0	0	0	0	1	0	3
R4	REGION PRIZREN	83%	100%	83%	83	83%	0%	83%	83%	67%	74%
24	Uruševac	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
25	Kaçanik	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
26	Štimlje	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
RKO "Pastërtia"		100%	100%	100%	100%	67%	0%	100%	67%	100%	81%
27	Elez- Han	1	1	1	1	1	0	1	1	0	7
28	Štrpce	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
R5	REGION URUŠEVAC	100%	100%	100%	100%	75%	0%	100%	75%	75%	81%
29	Gnjilane	1	0	1	1	1	0	1	0	0	8
30	Kamenica	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
31	Vitina	1	1	1	1	1	0	1	1	0	7
32	Novo brdo	1	0	0	1	1	0	0	0	1	4
RKO "Ekohigjiena"		100%	50%	75%	100%	100%	0%	75%	50%	50%	67%
33	Parteš	*	*	*	*	*	0	*	*	*	*
34	Klokot	*	*	*	*	*	0	*	*	*	*
35	Ranillug	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
R6	REGION GNJILANE	71%	29%	43%	71%	57%	0%	43%	29%	29%	41%
36	Đakovica	1	1	1	1	1	0	1	0	0	6
RKO "Çabratì "		100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	0%	0%	67%

37	Deçan	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
38	Junik	1	1	0	1	1	0	1	1	1	7
R7	REGION ĐAKOVICA	100%	100%	67%	100%	100%	0%	100%	67%	67%	78%
KOSOVO- Broj opština koje su sprovele proces		30	28	25	27	24	0	27	21	23	23
KOSOVO-- prosek sprovođenja procesa/a		85.7%	80.0%	71.4%	77.1	68.6%	0%	77.1	60.0%	65.7%	65%
* Opština nije dostavila podatke. Opština nije prijavila podatke.											